

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostopna petstina vrsta
mali oglasi po Din 1-50 in
Din 2-—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2-50,
veliki po Din 3-— in 4-—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izloja vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v polovici.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; neizbrana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Odkrita beseda.

Radičovo škandalozno komedijantstvo, ki mu ga ni primere v politični zgodovini hrvatskega naroda, sta razgalila in po zaslugi ožigosala tudi oba Žerjavova lista, seveda ne toliko iz moralnega zgražanja, kolikor z namenom, da predočita radikalom nevarnost, da bo ta človek, kakor je osleparil hrvatski narod, svojo stranko in svoje dosedanje zavezničke, osleparil tudi njih, ki so se šli z njim vezati. Ko bi pa bili v sedanjih zvezi RR tudi samostojni demokrati, stavimo svojo glavo, da bi bil potem v njihovih očeh ta Stipica čisto »fest fant«, na katerega bi bili ponosni.

Kdor o tem dvomi, naj prebere uvodnik v današnjem Žerjavovem popoldnevniku »In versko edinstvo«, pa se bo prepričal, s kako previdnostjo je treba sprejeti današnje ogroženje naših samostojnih demokratov proti Radiču, in da imajo oni zanj dve moralni merili: kot politik jim je Radič ničvreden, in se mu ne sme prav nič zaupati, a kot »antiklerikalac«, kakršnega se on sedaj predstavlja, jim je vrosto simpatičen. Tako-le piše Žerjavov list, komentirajoč izjave Radičeve, s katerim proglašajo danes za črno, kar je včeraj proglašil za belo: »Kako sedaj Radič utemeljuje svojo pot v Kanoso, je za nas povsem postranska stvar. Nas zanima v tej njegovi konfesiji stališče, ki ga zdaj zavzema napram klerikalizmu in rimsko-katoliški cerkvi. In to stališče je nad vse zanimivo. Tezo o državnem in narodnem ujedinjenju, ki je geslo vseh jugoslovenskih nacionalistov, torej izpopolnjuje Radič sedaj z novim geslom o verskem ujedinjenju. Da pri tem mož ne misli na katoliško cerkev, je jasno. Napoveduje potemtakem ne samo borbo za državno in narodno edinstvo, marveč tudi versko ujedinjenje, in sicer na protiklerikalnem temelju. Napoveduje torej nekak kulturni boj... Če Radič to geslo v istini prevede v dejanje, bomo mi prvi, ki mu bomo ploskali, dasi nismo njegovi politični prijatelji. Geslo: »Narodno, državno in versko edinstvo«, s katerim stopa iz Savla v Pavla spreobrnjeni Stjepan Radič sedaj v javnost, je vsekakor samo na sebi simpatično in tudi v državnem ter narodnem oziru ne brez pomena.«

Reči moramo, da tako odkrito kot tu, Žerjavov list še nikoli ni pokazal svoje prave barve. Zdjaj se je izdal in jasno izpovedal, kar je doslej vedno tajil, češ, mi naprednjaki se borimo samo proti »klerikalizmu«, ne pa proti katoliški cerkvi. Zdjaj se je razkrinkal sam v vsem svojem sovraštvu proti katoličanstvu!

Zdjaj bi prvi ploskal, ko bi šlo za kulturni boj na protiklerikalnem temelju! To piše isti list, ki vedno napada škofa in SLS in nas, kadarkoli nastopamo v obrambo katoliških načel, češ, da si želimo kulturnega boja. In tu se zdaj sam navdušeno izjavlja za kulturni boj proti katoliški Sloveniji! In zdaj si pač ne bo upal več trditi, da Pribeževičev šolski zakon ni napoved kulturnega boja Slovincem.

Veseli nas ta odkrita beseda. Veseli nas, da je demokratski list vendar enkrat popolnoma snel masko in pokazal pravi obraz svoj in ljudi, ki za njim stoje. Zdjaj se natančno poznamo; dobro je to. Slovensko ljudstvo pa si bo zdaj vsaj na čistem, s kakimi ljudmi ima opraviti, in se bo po tem tudi znalo ravnati.

Kaj snujejo slovenski radikali.

Belgrad, 18. julija. (Izv.) Vprašanje drž. podtajnikov še vedno ni končno rešeno. Vendar se zdi, da bodo eno podtajniško mesto dobili slovenski radikali. Voditelji slovenskih radikalov Ivan Hribar, dr. Ravnik, Janko Tavčar, dr. Ažman in dr. Lukan so v Belgradu in v stalnem stiku z vodstvom radikalne stranke. Danes je po zaprisegi nove vlade sprejel predsednik narodne skupščine dr. Ravnik in Janka Tavčar. Od njega sta se v avtomobilu odpeljala v predsedništvo vlade. Tam sta konferirala z Markom Gjuričevićem in sta mu poročala o razmerah v Sloveniji, posebno o najbolj kričavih slučajih nasilne politike samostojnih demokratov v mariborski oblasti. Posebno pa sta se pritoževala nad delom velikega župana dr. Pirkmajerja in prosvetne oblasti v Sloveniji. V radikalnih krogih so trdili, da bo veliki župan dr. Pirkmajer v najkrajšem času odstavljen, dočim je usoda dr. Baltiča še neznana. Popoldne sta bila zopet sprejeta od Gjuričevića in pozneje od Pašića.

Nova vlada.

ZAPRISEGA RR-VLADE. — SRBSKA JAVNOST SKEPTIČNA. — STRAH PRED RADIČEVO DEMAGOGIJO. — SEJA MINISTRskega SVETA. — DRUG DRUGEMU NE VERJAMEJO. — STARI KURZ OSTANE. — BODOČNOST JE PRIDRŽANA IDEJI PRAVEGA SPORAZUMA.

Belgrad, 18. julija. (Izv.) Danes ob 10 dopoldne so se zbrali novi ministri razen bolnega predsednika Pašića v predsedništvu vlade, odkoder so se odpeljali na dvor in tam prisegli. Obred za prisego je za pravoslavne ministre opravil dvorni duhovnik g. Božić, za ministre katoliške vere pa belgrajski župnik g. Wagner. Po zaprisegi se je kralj zadržal z ministri v malem razgovoru, nakar so ministri odšli v predsedništvo vlade. Razen neizogibnih časnikarjev in slučajno mimoidočih pasantov ni novih ministrov nihče pozdravil, dasi je običaj, da belgrajsko prebivalstvo novim ministrom priredi pri odhodu z dvora živahne manifestacije. Javnost je imenovanje nove vlade sprejela popolnoma brezbržno. Belgrajski krogi so nasproti radičevcem zelo nezaupni in jim ne verujejo. Trdno so prepričani, da je Stjepan Radič sprejel vse pogoje samo radi tega, da je prišel iz zaporov. Ko bo svoboden, bo pa pričel zopet svojo staro demagogijo.

Belgrad, 18. julija. (Izv.) Novi ministri so danes ob 10 položili v roke kralja Aleksandra svojo prisego. S tem je tudi formalno dokončana kriza, izzvana po demisiji vlade takozvanega narodnega bloka in na krmilo države SHS je prišla vlada velikosrbov in nekdanjih velikohrvatov. V tej vladi so vsi radikalni ministri iz bivše vlade in 4 radičevci. Ze samo ta zunanja oblika vlade kaže na njen program in njen cilj. Če so radikali spremenili svoje postopanje nasproti radičevcem, še ni rečeno, da so spremenili tudi tendenco svoje dosedanje politike nasproti Hrvatim in Slovincem. Oni vztrajajo pri svojih velikosrbskih ciljih in štirje radičevski ministri ne bodo na tem ničesar spremenili, niti ne bodo tvorili kake ovire radikalcem pri izvajanju njihove velikosrbske politike. In četudi bi imeli radičevci tak namen, enostavno ne morejo ničesar storiti. Resorji, ki jih zavzemajo, so nepolitični in delovanje v njih nima nikakega vpliva na značaj notranje ali zunanje politike države.

Na politični kurz politike nove vlade ti ministri ne bodo torej imeli nobenega vpliva in bo kurz ostal, kakršen je bil dosedaj, odnosno, kakršen je določen v pogodbi o kapitulaciji radičevcev. Pogodba še ni objavljena. Zato je težko podati popolnoma točno sliko. V kolikor pa so znane nekatere posameznosti, se mora predvsem pribiti dejstvo, da ne moremo govoriti o kakem sporazumu, najmanj pa o pravem narodnem sporazumu, kakršnega zahtevata slovenski in hrvaški ljudstvo. Radičevci so poklekili pred Pašićem. Sam Stjepan Radič priznava v svoji izjavi, da gre kamo za sodelovanje in da radi tega radičevci sploh niso smeli postavljati nobenih pogojev. Za milost, izkazano Stjepanu Radiču, so sprejeli vse, kar so jim diktirali radikali. Zopet so enkrat vodili hrvaški politični krogi ponižali čast in ponos hrvaškega naroda. Radi tega se tudi opaža na radičevih izredna potrlost. Radost, ki jo kažejo radi mi-

lostne izpustitve Stjepana Radiča, je zelo pičla. Kajti ta milost ni tako velikega značaja, da bi mogla utešiti ogorčenje naroda radi velikega ponižanja hrvaškega naroda in tepanja svečanih obljub. Istotako pa radikali ne kažejo prav nobenega zmagoslavja. Bili so v položaju, da brez njih ni moglo priti v parlamentu do nobene vlade. Pravtako pa priznavajo sami, da z izsiljeno pogodbo ni rešeno poglavitno vprašanje notranje ureditve naše države. Tudi ne verujejo v iskrenost radičevcev in s strahom pričakujejo bodočo politično akrobatiko Stjepana Radiča, ko bo izpuščen iz zaporov. Človek, ki je bil zmožen, da pošilja ponarejena pisma iz Zeneve, dočim se je skrival v zidni luknji, je bil zmožen dati tudi iz zaporov tako poniževalno, skesano izjavo. Zato ne daje prav nobenega jamstva za bodočnost. Če je zmožen sam priznati, da je vse, kar je doslej govoril, čista demagogija in prevara dobrega ljudstva, bo zmožen uganjati najgršo demagogijo tudi v bodočnosti.

Radi tega pa je jasno, da se na obojestranski nemoralnosti in nelojalnosti zgrajena pogodba dolgo držati ne more. Prav tako je gotovo tudi to, da stojimo neposredno pred novo krizo. In naj se reši tudi ta kriza tako ali tako, ideja pravega narodnega sporazuma mora magati. Brez njega ni možna krepka zveza Srbov, Hrvatov in Slovincem. Prav sestava nove vlade najbolje dokazuje, da se bližamo temu sporazumu. In kdor se je diskvalificiral v preteklosti, ta takrat ne bo smel in ne bo mogel sodelovati. Vrste parlamentarnih predstavnikov čiste ideje iskrenega bratskega sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovincem so se sicer številčno zredile, neomajane in čvrste pa stoje za njimi sklenjene vrste prebivalstva, ki je dalo tej ideji pri zadnjih volitvah večino glasov. Ta izraz ljudskega razpoloženja bo še prišel do veljave in prave politične manifestacije, zato: Naj živi ideja bratskega sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovincem!

Belgrad, 18. julija. (Izv.) Takoj po prisegi nove vlade je bila seja ministrskega sveta. Seja je bila zelo kratka in so na njej podpisali ukaz, da se Stjepan Radič takoj izpusti iz zaporov in da se njegov proces abolira. O tem so obvestili merodajne faktorje Zagreba. Prav tako je vlada sklenila, da se mora takoj izpustiti na svobodo vodstvo HSS. Po vesteh, ki so prispale iz Zagreba danes popoldne, se je to tudi že zgodilo.

Popoldne so nato novi ministri prevzeli svoje resore, nakar je bila ob 5. zopet seja vlade. Na tej seji so največ razpravljali o skupščinskem delu, o sklicanju skupščine. Ker odpotujejo vsi radičevci danes v Zagreb, da tam prisostvujejo skupščini HSS, na kateri bo govoril Stjepan Radič, se je postavila vlada na stališče, da se v ponedeljek seja skupščine ne more vršiti. Sklenjeno je, da se vrši seja narodne skupščine v torek popoldne ob 5. Vlada bo predložila svojo deklaracijo.

Proces proti Radiču aboliran.

RADIČ IN OSTALO VODSTVO HSS IZPUŠČENO NA SVOBODO. RADIČEVA ZAHVALA. SRBI IN HRVATI JEDRO NAŠE DRŽAVE.

Zagreb 18. julija. (Izv.) Danes ob 11 dop. je prejel šef zagrebske policije telefonični nalog od notranjega minist., da takoj izpusti na svobodo internirano vodstvo HSS. Ta odlok so takoj sporočili internirancem in sicer Josipu Predavcu, inž. Košutiču in dr. Krnjeviču. Dr. Mačku je bil na svojem stanovanju, ker je bolan, dr. Stjepanu Košutiču pa v svoji odvečniški pisarni. Predavec, inž. Košutič in dr. Krnjevič so se iz policijske kasarne takoj podali k Stjepanu Radiču v sodno poslopje. Ob 1 je prišel k Stjepanu Radiču njegov zagonik dr. Kovačević in ga prosil, naj gre z njim k predsedniku sodnega stola. Radič je v spremstvu svojih gostov in zagovornika takoj odšel k predsedniku, ki mu je sporočil, da je z ukazom kralja Aleksandra abolirano postopanje proti njemu in da je prost. O tem se je sestavil zapisnik. N ato so šli Radič in

ostali z avtomobilom pred Radičovo stanovanje, kjer je Radič pustil svoje stvari, nakar so se odpeljali na stanovanje dr. Mačka. Okoli 2 popoldne se je celokupno vodstvo fotografiralo v Frankopanski ulici. Ko je bil Radiču sporočen ukaz o aboliciji, je izjavil: »Hvala Bogu, narodu in kralju!« Stjepan Radič je za jutri brzojavno sklical sejo parlamentarnega seljaškega kluba.

Belgrad, 18. julija. (Izv.) Stjepan Radič je danes poslal kralju brzojavko, v kateri se zahvaljuje za izkazano milost. Posebni brzojavki je poslal tudi predsedniku radikalnega kluba Ljubi Zivkoviču in Nikoli Pašiću. Brzojavka poslana Nikoli Pašiću se glasi takole: »Skroz vso gosto meglo medsebojnega nepoznavanja in nezaupanja in skozi še bolj gosto meglo laži in spletk ste Vi z ostroumnostjo, dano od Boga, pregledali vso veličino, pa tudi vso

težo narodnega sporazuma in ste gotovo na doslej nepoznan način (to je res! — Opomba ured.) dovršili to veliko delo in ga učvrstili, da tvorimo mi Hrvatje in Srbi jedro celokupnega našega naroda in stožer nove skupne naše države, da vztrajno zgradimo vzor slovenske seljaške države v urejeni svobodi, v splošni prosveti in blagostanju, v praktični in popolni človečnosti, v pravici in miru. Dal Vam vsemogočni Bog doživeti čim obilnejše plodove tudi tega Vašega velikega dela. Udani Stjepan Radič.«

Zahteve državnih nameščencev.

Belgrad, 18. julija. (Izv.) Včeraj in danes so se vršila tukaj posvetovanja Osrednjega odbora društva javnih nameščencev in upokojencev. V imenu Osrednje zveze javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo v Ljubljani je staval njen predsednik g. Lilleg naslednje zahteve: 1. Izplačajo naj se vendar dolžne razlike na plačah za čas od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924, 2. kronske pokojnine naj se prevedejo na dinarje, 3. dovoli naj se permanentni 50-odstotni popust pri vozninah na železnicah v vseh razredih tudi za upokojence in ista ugodnost za rodbinske člane aktivnih nameščencev in upokojencev vsaj za dvanajst voženj na leto, 4. stanarina naj se raid uveljavljanja novega stanovanjskega zakona šestkrat do sedemkrat zviša aktivnim nameščencem in primerno tudi upokojencem, obojim od 1. maja tekočega leta dalje, 5. mesta Ljubljana, Maribor in Celje naj se uvrste v prvi draginski razred, 6. rodbinska doklada do 50 Din za otroke, ki obiskujejo visoko šolo, naj ne ovira podelitev ustanov, 7. javni nameščenci-rezervni častniki naj prejmejo na orožnih vajah polno civilno in vojaško plačo, 8. poviške na osnovnih plačah naj nakazujejo naredbodajalci II. stopnje in ne več ministrstva; poviški naj se izplačujejo ob dospelosti in ne polneto za nazaj, 9. komorna doklada se mora po zakonu o ustroju vojske smatrati za doklado in ne za davek. Po obstoječih zakonih so pa državni nameščenci oproščeni plačevanja doklad; zato naj se izposluje jasna interpretacija za naredbodajalce II. stopnje, 10. davek na poslovni promet za nabavljajne zadruge javnih nameščencev naj se odpravi, sicer bodo te zadruge prisiljene prav radi tega davka likvidirati, 11. anketa za spremembo zakona o civilnih uradnikih in ostalih javnih nameščencih in uredbe o razvrstitvi naj se takoj skliče, 12. pravilnika o dovoljevanju predujmov javnim nameščencem in o službenih stanovanjih naj se skoro izdelata.

Razen tega so na tej seji sklenili glede na to, da vlada niti malo ne kaže pripravljenosti ugoditi zahtevam javnih nameščencev, da se 15. ali 22. avgusta prirede v Belgradu izreden kongres javnih nameščencev in upokojencev iz vse države in isti dan po vsej državi protestni shodi javnih nameščencev. Izvolili so posebno odposlanstvo, ki bo te zahteve sporočilo finančnemu in drugim ministrom.

AVSTRIJA IN MAŽARSKA.

Budimpešta, 18. julija. (Izv.) Kakor poročajo listi, so se pogajanja med Avstrijo in Mažarsko radi provizorične trgovinske pogodbe za enkrat razbile. Avstrijska delegacija neče popustiti od zahteve po znižanju mažarskih zaščitnih carin za industrijske izdelke, dočim zahteva mažarska delegacija znižanje avstrijskih blagovnih carin. Pogajanja se bodo na jesen vnovič začela.

VOJNA NA MAROŠKEM.

Pariz, 18. julija. (Izv.) Kakor je izvedel »Journal«, bo odposlan v Maroko še en cel armadni zbor. Maršal Petain odpotuje tja z aeroplanom.

London, 18. julija. (Izv.) »Times« poroča z maroškega bojišča, da so se začele zbirati večje čete Kabilov in drugih sovražnih rodov nasproti španskemu taboru pri Regaji.

ZAROTA PROTI TURSKI REPUBLIKI.

Carigrad, 18. julija. (Izv.) Policija je tekom včerajšnjega dne izvršila hišne preiskave pri raznih osumljenih osebah. Dozdej je aretiranih 18 oseb. Iz dokumentov, ki so padli policiji v roke, je razvidno, da je zarota imela namen, usmrtiti Kemal pašo in vse vodilne politike ter prenesti sedež vlade iz Angora v Carigrad.

Dnevne novice.

Zahvala.

Pravljajni odbor kongresa za proučevanje vzhodnega bogoslovja si šteje v prijetno dolžnost, da se najiskrenejše zahvali vsem, ki so pripomogli, da se je kongres tako srečno izvršil. Posebe se zahvaljujemo javnim oblastem, ki so šle odboru in udeležnikom kongresa v vsakem oziru na roko. Nadalje se zahvaljujemo vsem, ki so sodelovali pri pripravi. V imenu udeležnikov kongresa se zahvaljujemo vsem zavodom in zasebnikom, ki so našim gostom izkazovali gostoljubnost. Naša zahvala je tem toplejša, ker je nepričakovano velika udeležba presegala moči pripravljalnega odbora, ki je prvotno pričakoval samo okoli sto udeležnikov in je bil v nevarnosti, da omaga pod veličino kongresa, ko je število udeležnikov naraslo nad tristo. Vsem naj bo v plačilo zavest, da so sodelovali pri kongresu, ki spada med najvažnejše dogodke v verski in kulturni zgodovini našega naroda.

V Ljubljani, dne 18. julija 1925.

Dr. A. Snoj, tajnik. Dr. F. Grivec, predsed.

Kralj Aleksander je, kakor poroča brzojav iz Beograda, 18. t. m. zvečer odpotoval iz Beograda na Bled.

Za velesejmsko številko »Ilustriranega Slovenca« smo na prošnje interesentov podaljšali priglasevanje reklamnih slik še do četrtega, 27. t. m., ta dan se pa uredništvo brezpogojno zaključuje. Opozarjamo vse trdke, da se do tega roka gotovo priglase in ne zamude te izredno efektivne reklamne prilike.

Ljubljanski kongres za vzhodno bogoslovje. »Prager Presse« poroča o poteku ljubljanskega kongresa, našteva referente in povdarja pomen kongresa za zblizanje med vzhodom in zapadnimi cerkvami.

Preserje pri Ljubljani. V nedeljo dne 26. julija bo imel na Zalostni gori ob 10 slovesno opravilo naš rojak p. Kazimir Zakrajšek, župnik v Čikagu. Prisostvovali bodo tudi gg. Ivan Oman, župnik v Clevelandu, domačin Anton Grdina s soprogo, ter nekaj drugih Amerikancev. Kdor hoče videti rojake-Amerikance ter slišati kaj iz Amerike, naj pride ta dan na Zalostno goro.

Himen. Na Brezjah se je poročil dr. Ivan Oblak, zobozdravnik v Ljubljani, s Severo Voduškov, hčerjo dr. Voduške v Ljubljani. Mladima poročencema želimo obilo blagoslova božjega na njuni življenski poti.

Za III. gorenjski orlovski tabor, ki se bo vršil 9. avgusta 1925 v Radovljici, vlada veliko zanimanje. Pričakovati je obilne udeležbe iz vseh krajev cele Gorenjske. Z ozirom na udeležbo bo tabor v Radovljici najlepša in največja letošnja manifestacija orlovske misli. Po vseh krajih se organizirajo posebne skupine gorenjskih narodnih noš, ki bodo tvorile po svoji slikovitosti eno izmed najlepših točk slavnostnega spreveda. Polovična vožnja je zaprosena za 8., 9. in 10. avgusta 1925. Z ozirom na to opravijo lahko udeleženci tabora tudi božjo pot na Brezje, in sicer v soboto pred taborom ali v ponedeljek po taboru, saj je iz Radovljice na Brezje samo 1 uro pešhoda. Izkaznice za polovično vožnjo se bodo dobile 9. avgusta na taboru. Spored tabora je v glavnem sledeči: Po prihodu jutranjih vlakov bodo na telovadišču skušnje za popoldanski nastop. Ob pol 11 spreved s telovadišča na glavni trg, kjer bo sv. maša. Po sv. maši orlovski tabor. Popoldne ob pol 3 bo na travniku g. župana Vinko Resmana v Predtrgu telovadni nastop (posebno zanimive bodo točke iz lahke atletike — tekma za prvenstvo Gorenjske). Po telovadbi bo na senčnatem vrtu g. Kleindinst v Predtrgu prosta zabava s koncertom jeseniške godbe.

Smrtna kosa med ameriški Slovenci. V Indianapolisu, Ind., je umrl nagle smrti ro-

jak Anton Mrvar. Doma je bil iz Škrjanče vasi, fara Šmihel pri Novem mestu. V Ameriki je bival do 20 let in je zapustil ženo in več otrok. V Chicagu so umrli: Ignacij Vrščaj, Fr. Mohar in J. Povše.

Diplomski izpit na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju so napravili gg.: Bartol Franjo iz Sodražice, starešina jug. katol. akad. društva »Jug« na Dunaju, z odliko, Pokorn Joško iz Ljubljane, starešina in bivši predsednik »Jugac« in Škerjanec Ciril iz Radomelj pri Kamniku, starešina in bivši predsednik »Jugac«, oba s prav dobrim uspehom.

Ribnica. Veličasten dan smo imeli 14. t. m. v Ribnici. Pri g. dekanu Ant. Skubicu so se zbrali njegovi sošolci, da praznujejo svoj srebrni mašniški jubilej. Prišlo je 15 jubilarov, 3 so bili zadržani. Že po pripravi udanih ribniških župljanov je bilo soditi, da bo slovesnost tudi po zunanje izredna. Že v ponedeljek popoldne so jubilate ob njihovem prihodu pozdravili lepi slavaloki s pozdravnimi napisi in slovesno zvonjenje. Zvečer pa se je zbrala ogromna množica ljudstva pred župniščem, kjer se je nudila izredno pestra slika: petje, godba, pozdravi, streljanje, serenada, nakar je godba od Nove Štiffe napravila pohod po trgu. Jubilanti so se množici iskreno zahvaljevali. Okoli in okoli Ribnice pa so po grčih goreli kresovi in pokali možnarji. V torek so srebrnomašniki opravili svoje srebrne svete maše. Klub temu, da je bil delavnik, je bila od 5. ure zjutraj velika množica ljudi pri sv. mašah. Ob 8 je novomeški prost g. Čerin opravil slovesno zadušnico za tri umrle sošolce. Ob 9 pa je velikanška množica ljudstva spremila jubilate k slovesni sv. maši, ki jo je ob veliki asistenci opravil g. dekan Skubic, v srce segaajoč govor pa je govoril žužemberški dekan g. Gnidovec. Marsikomu se je zaiskrila solza v očeh. Ribnica je tudi to pot pokazala, kako visoko spoštuje požrtvovalne duhovnike. Da pa bo slika popolna, moramo omeniti, da so nekateri suroveži opili znanega Jakliča, da naj med serenado razgraja po trgu, čemur je v polni meri tudi zadostil, kar pa slavnostnega razpoloženja jubilarov ni kar nič motilo. Bil je samo surov pljus v vodo. V čast tudi onim, ki so sicer politični nasprotniki duhovnikov, moramo pripomniti, da so se povečini zgražali nad to surovo kulturo, pa kaj, ko njihovo kulturo zastopajo elementi, ki nimajo nad njimi moči, da bi jih izbacili iz svojih kulturnih vrst. S tem je izrečena hvala vsakemu, kakršna mu gre. Ogromni množici ribniškega ljudstva pa vsa čast!

Djakevski škof dr. Akšamović pride te dni s svojim tajnikom v Kranjsko goro in se bo tu nastanil v župnišču.

Iz Kranjske gore se nam poroča: Ker je bila v Slovenju notica, da namerava Dolina, t. j. Dovje, Kranjska gora in Rateče-Planica prirediti skupno romanje na sv. Višarje, se zdaj od vseh strani Gorenjske priglasejo, ki bi se tudi radi udeležili tega romanja. Vsem tem in še drugim tole na znanje: Za enkrat bo samo za Dolino romanje, od drugod ne morejo zraven, ker se mora vsak romar do gotovega časa poprej prigrasiti, da je potem mogoče dobiti za vse od jugoslovanske in italijanske obmejne oblasti ob pravem času dovoljenje za prehod čez mejo. Ko bo pa to po vojski skupno romanje dovršeno, bo prinesel »Slovenec« natančno navodilo, kaj je vse potreba od strani raznih oblasti za tako romanje in kakšne so razmere na sv. Višarjah.

REMINGTON MODEL 12 najnovejši AMERIKANSKI PISALNI STROJ. — Dobavlja samo Franc Bar, Cankarjevo nabr. 5

Sprejem učencev in učenek v I. razred meščanskih šol. Ministrstvo prosvete je z odlokom O. Ib. br. 31.460, z dne 15. junija 1925 odredilo, da se lahko vpišejo od 1. septembra 1925 v prvi razred meščanskih šol tudi oni učenci, ki so dovršili četrti razred osnovne šole z zadostnim uspehom.

Oglas. Orožniška postaja v Kamniku je dne 23. maja 1925 zaplenila pri Antonu Vrhovniku, kovaču v Tunjski Mlaki pri Kamniku dežno plahto iz platna za jadra ter en številnik (numerator) za prejemanje lesa. Glede plahte trdi odoženelec, da jo je našel ob prevratu jeseni 1918 na Dunajski cesti v Ljubljani v bližini artilerijske vojašnice, glede številnika pa, da ga je našel spomladi 1919 pri graščini Grabštajnu na Koroškem. Lastnikom so zaplenjene stvari in vpogled med uradnimi urami pri okrajnem sodišču v Kamniku.

Člani mariborskega narodnega gledališča: Pavel Rasberger, Rado Zeleznik in Anta Kovčičeva gostujejo v nedeljo dne 19. t. m. v Radečah, naslednje dni pa v Sevnici, v Krškem in v Brezicah.

Planince opozarjamo, da je Triglav sedaj prost snežnih zametov in da je pot popolnoma varna.

Nov telefonski imenik. Ministrstvo pošte in telegrafa bo v kratkem izdalo nov telefonski imenik za celo kraljevino. Ker je knjiga po celi državi močno razširjena, se v nji tudi uspešno inserira. Oglasi za ta imenik se sprejemajo po tehle cenah: 1. V oglašnem delu na koncu knjige: cela stran, velikost 11/22 cm 400 Din, polovica strani 250 Din, četrtina 120 Din, osmina 60 Din. 2. Če hoče telefonski naročnik, da se njegov naslov natisne izrazitejši (s posebnimi črkami): 100 Din. 3. Oglasi na posebnih listih, med naslovi naročnikov: cela stran 1000 Din, polovica 600 Din, četrtina 300 Din. 4. Oglasi nad besedilom ali pod besedilom vsake strani naročnikov ali pa na platnicah, po dogovoru. Oglasi se takoj sprejemajo. Za oglase s slikami je treba priložiti ključke. Oglase, denar in event. ključke sprejemajo vse telefonske centrale in telefonski rač. oddelek ravnateljstva pošte v Ljubljani, Sv. Jakoba trg 2.

»Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti prinaša v svoji številki dne 16. t. m. razpis, da se priznavajo ob ocarinjanju blaga lesenih polzaboj za zunanji zavoj; dopolnitev k pooblastilu rektorjem, dekanom, upravnikom muzejev, narodnih gledališč in državnih tiskarn; razpis glede potrdil o izvoru blaga in razne uradne razglase.

Ključavničarji, mizarji in pleskarji, ki žele dela v tovarni vagonov v Srbiji, naj se javijo takoj pisмено ali osebno na Državno borzo dela v Mariboru. (Oni, ki stanujejo na ozemlju bivše Kranjske, naj se javijo na Državno borzo dela v Ljubljani. (Ponoven sprejem teh strokovnih delavcev bo pri Državni borzi dela v Mariboru v sredo 29. julija t. l. ob 8. zjutraj. Za delo naj se ponudijo samo taki, ki morejo pisмено dokazati, da so že bili zaposleni v kakšni tovarni vagonov ali v železniški delavnici in popravilnici vagonov, ker ravnateljstvo tovarne drugih delavcev ne sprejme pod nobenim pogojem.

V trgu Sodražice se bodo vršili trije novi sejmi po naslednjem redu: I. dne 2. julija 1925, II. dne 2. septembra 1925, III. 22. januarja vsako leto. Ako pride na te dneve nedelja ali praznik, se bo vršil semenj naslednji dan.

Avto-zveza Kočevje—Brod na Kupi. Z veseljem smo pozdravili uvedbo avto-vožnje Ko-

čevje—Brod na Kupi oziroma Delnice. Takoj spočetka se je izkazalo, kako koristna bi bila taka vožnja. Potnikov vedno dovolj na obe strani. Zlasti direktna zveza z Broda v Kočevje je velepomembna, da ni treba potnikom hoditi v zgodnjih urah v Novasela, od tam pa se zopet voziti s poštnim vozom proti Kočevju po cele ure. Zato pa je treba dobrih in zanesljivih motorjev. Zalibog sedaj ni tega. Podjetnik, ki ima gotovo dobro voljo, si je nabavil že dva stara obrabljena motorja, ki pa nikakor nista kos vožnji. Prideš na postajo ob določen uri, pa izveš, da avto danes ne pelje, vozna pošta pa da je zato odšla že pred dvema urama. Tako se ponavlja doslej že teden za tednom. Kakor je avto-zveza na omenjeni prosti potrebna in bi se pri točni vožnji tudi rentirala, moramo pa le obsoditi netočnost in površnost, ki vlada sedaj. Dne 29. julija se bo oddala ta vožnja zopet v najem na licitandi, ki se bo vršila pri županstvu v Kočevju. Opozarjamo že sedaj interese na to dražbo. Rentiralo se bo, treba je le točnosti in zato dobrih motorjev. Potnikov ne bo manjkalo. Poštna uprava pa tudi plača za prevoz pošte, ki je združena s to vožnjo. Najbolje pa bi bilo, če poštna direkcija sama prevzame to vožnjo z zanesljivimi motorji. Če vozi Gorjanov tovrstni avto dan za dnem v Delnice po slabi cesti do pol vagona desk, zakaj ne bi mogel omnibus-avto ceste Brod-Kočevje in nazaj?

Poroke na Brezjah. V tukajšnjem Marijinem svetišču so se poročili: Mirko Rupert, učitelj pri Dev. Mariji v Polju, z Frano Lipove, učiteljico na Ucu; Ciril Zupan, čevljarški mojster v Ljubljani, s Frančiško Krodčič iz St. Jerneja na Dolenjskem; Jožef Sichel, uradnik v Beogradu, z Natalijo Prah, učiteljico pri Sv. Urbanu nad Ptujem; Jakob Tavman, kurjač na Jesenicah, s Karolino Kotar, šiviljo v Ljubljani; Jakob Rozman, delavec v Boh. Srednji vasi, z Rozalijo Sodja, vdovo posestnice istotam.

Smrtna kosa. Umrla je na Gorici Štev. 7 pri Mošnjah zgladna krščanska mati Apolonija Resman. Pokojna je bila žena bivšega župana Ivana Resmana, odličnega pristaša SLS. Duši blage pokojne Apolonije želimo večni mir, njenemu možu in otrokom pa izrazimo iskreno sožalje.

Hinje. Iz strahu pred naborom je neznanokam izginil Feliks Turk iz Visejca. Videli so ga še, kako je v gozdu samega sebe imenoma klical, se smejal in zajedno oženo gledal v daljavo. Vse iskanje vaščanov je brezuspešno. Sumijo, da je skočil v globoko jamo, ki se jih nahaja več v okolici.

Zopet potres. V petek dne 17. t. m. sta seismografa v ljubljanskem zavodu za meteorologijo in geodinamiko zopet zaznamovala potresne sunke in sicer ob 15. uri 41 minut 11 sekund na daljavo 80 km od Ljubljane. Epicenter potresa so zopet Brezice. Omenjeni zavod prosi ponovno vse, ki začetijo koderkoli kak potres, da to takoj javijo zavodu. Dopisovanje je poštine prosto.

Grosuplje. Pišejo nam: Ko sta delala pomočnik Jože Makovič in strojarjev sin Bruno Jeglič v strojni Ivana Jegliča na Grosupljem, je 16. t. m. med nevihto srela udarila v delavnico in sicer v betonska tla ter svignila zopet pri vratih vun, pri čemer je udarilo, kakor da je počilo steklo. Delavcem se pa, hvalabogu, ni nič zgodilo.

Opozarjamo na današnji oglas trdke Seršen in Stegmüller, Maribor, osobito čevljarje in trgovce s čevljarškimi potrebščinami. Hočeš, nočeš, moraš priznati, da so »Pe-katelec« izborna jed, ako so pravilno pripravljene. Ker se dobe v mnogih vrstah, je gotovo med njimi katera, ki ti posebno ugaja.

Neosan krema Vam šedi na dveh straneh; prvič se je zelo malo porabi, drugič pa poveča trpežnost obutve.

Krasne otroške in damske oblike priporoča Krištofič—Bučar, Ljubljana.

dom, pri katerem smo pokusili tudi okusno maslo in srebrni sladko mleko.

Po prvotnem načrtu bi si morali ogledati še druge pristave posestva Belje, kakor semenogojno postajo, Mirkovac, Jasenovac, Brestovac, ribogojni zavod v Apatinu in drugo, toda ker je vihar in toča te kraje hudo poškodoval, nas ni veselilo gledati žalostne slike opustošenja, ki smo jo že itak dovolj videli v Belem Manastiru.

V Osijek smo dospeli popoldne, ogledali v kratkem mesto in park, kjer nam pa ni bilo obstanka, ker so nas komarji prehudo preganjali. Mesno sirotišče, pod vodstvom Slovenke sestre-ustmiljenke, je blagohotno dalo na razpolaganje prostore za prenočišče gojenkam in učiteljicam.

V sredo smo odrinili proti Subotici. V Dalji smo videli opustošenja, ki jih je povzročil ciklon. Železniška postaja opustošena, šipe po toči vse razbite, strehe odnešene, drevje polomljeno, polja po toči in povodnji popolnoma uničena. V vasi Dalji je povodnji podrla 28 hiš, ki so tukaj povečini zidane iz blata, oziroma iz nežgane opeke. Tudi ranjenih je bilo več ljudi. V okolici Belega Manastira je bilo po nevihti okrog 50 ranjencev in dve ženski mrtvi.

Med vožnjo po železnici smo videli na prostranih njivah kosilne stroje za žito in kose, ki so z žitnimi kosami kosili pšenico. Za njimi so ženske vezale snope. Vendar ni bilo opaziti med njimi tiste živahnosti, kakor je tu običajna v drugih letih ob žetvi. Zelo in ko-

silo se je povsod z neko naglico in skrbjo, da se čimprej spravi pod streho zlato klasje, kajti toča in vihar minule nedelje sta vsem kmetovalcem zadala mnogo strahu, češ, kaj takega se nam zna pripetiti še ob zadnji uri. Pšenica je bila skoraj povsod lepa in bo po krajevnih vesteh vrgla na oral po 12 do 16 stotov zrnja. To množino dosežemo pri nas v Sloveniji komaj na hektar 1¼ orala.

Žito tukaj spleh kosijo z žitnimi kosami, ki imajo lesene ogrodje, da žito polaga v snop. Na veleposestvih pa so običajni kosilni stroji, ki žito kosijo in takoj tudi vežejo v snope. Pri košnji žita s koso so za vsakim koscem po dve do tri ženske, ki vežejo snope in navadno morajo pridno vezati, da ne zaostanejo za koscem. Tudi pri nas bi bilo priporočati, da se naši kmetovalci privadijo košnji žita, kajti s tem si prihranijo veliko delovnih moči, saj se pri košnji žita napravi najmanj trikrat toliko dela kakor pri žetvi.

Tako smo se vozili med zlatimi žitnimi poljanami in zelenimi koruznimi njivami do Subotice.

Subotica je čedno mesto, kjer se pa govori pretežno madžarski, četudi je okolica po večini srbska. Sicer se pa po vsej Bački menjajo srbske vasi z madžarskimi in nemškimi. To mesto, ki leži kakor naš Maribor blizu madžarske meje, ima moderen električni tramvaj, ki veže notranje mesto s predmestjem in vozi tudi daleč ven v kopališče na Paličevem jezeru. Tu so urejene krasne kopeli in diven park, restavracija in prostor za razne zabavo.

Vse stavbe so zidane v madžarskem slogu. V Paličevem parku se vrše vsak večer razne prireditve v zabavo Subotčanom.

Okolica Subotice ima razen bogatih žitnih poljan tudi lepe vinograde in hmeljnike. Ta pokrajina pridela dobrega vina skoro toliko kakor Slovenija in marsikateri naš vinski bratec misli, da pije pravega ljutomercana, pa srka v takozvani ljutomerski kapljici polovico vina iz Bačke.

V Subotici je naša največja tovarna superfosfata ki podela na leto do 3000 vagonov tega umetnega gnojila. Sicer je ta množina z ozirom na prostrane poljane Vojvodine malenkostna, vendar se niti vsega ne uporablja doma, ampak mora tovarnica precej svoje produkcije izvažati na Madžarsko.

Iz Subotice smo se vozili v Novi Sad po bački in sremski bogati ravnici, zasajeni z žitom in koruzo. To so res oblagodarjeni kraji, ki so primeroma še redko naseljeni, a vendar dobro obdelani. Saj zemlja je tak rodovitna, da vrže brez gnojila dvakrat toliko pridelka kakor zemlja v Sloveniji, pa naj si bo ta še vsako drugo leto pognojena.

Novi Sad je središče gospodarskega življenja Vojvodine, vendar ne napravi utisa kakega večjega mesta. Poslopja so bolj pritična in le primeroma malo stavb je takih, ki bi se prilegale večjim naselbinam. Iz Novega Sada smo se odpeljali v Beograd, kamor smo dospeli v četrtek zjutraj.

Tu na kolodvoru nas je sprejel Lavrič, personalni referent ministrstva za poljedelstvo

ter gospodinjski učiteljici gg. Močarjeva in Kristina Popovičeva. Njima se je pridružil še g. Popović, bivši načelnik ministrstva prosvete. Najprej smo se v beograjskem »Katoliškem domu« malo odpočili, kjer nas je ljubeznivo sprejel tamošnji g. župnik. Nato smo se malo uredili v Srpskem ženskem zavodu, okrepčali v imenitni beograjski mlekarji in šli nato, da si ogledamo mesto. Pod vodstvom navedenih ljubeznivih gospodov in dam smo prešli najživahnnejše ulice, videli glavna poslopja Beograda in iz Kalimegdana občudovali Savo, Donavo, Zemun in krasen položaj Beograda, ki ima vse pogoje, da postane bodoče izhodišče za Balkan in za Vzhod.

Na zeleznjadem trgu smo pregledali mno žino različne zelenjave in si želele, da bi kot gospodinje tudi v Ljubljani imele tako izbero in blago tako po ceni. Opažali smo, da prihaja semkaj zelenjava in sadje na trg najmanj štirinajst dni bolj rano kot pri nas. Saj so se tu splošno prodajale kumarce, paradižniki, metancani (ki se uporabljajo za srbski »ajvar«), marelice, breskve, hruške, jabolka in celo smokve. Na ribjem trgu smo opazovali veliko množino najraznovrstnejših rib iz Donave in Save, ki se prodajajo po primeroma zelo nizkih cenah.

Obiskali smo prirodopisni in narodopisni muzej v ulici Milosa Velikoga, ki nudi mnogo zanimivega. Najbolj so nas zanimala narodne noše, ki so tukaj zbrane iz cele države. Posebno pa one iz Makedonije, Stare Srbije, Albanije, Bosne in Dalmacije.

Iz Ljubljane.

Umrli je 17. t. m. v Jožefinu gospodina Leopoldina Rozman, učiteljica v pokopju. Pogreb najneže se vrši 19. t. m. ob 6 popoldan iz mrtvašnice Sv. Kristofa k Sv. Križu.

Aprovizacija južne železnice. Vse aprovizacijske in slične zadruge so imele med vojno in tudi še po vojni dalj časa svoj pomen. Gotovo ne odrekamo vrednosti konsumnim zadrugam, ki jih visoko cenimo, kot vsako res dobro in pametno organizacijo. Nekaj pa vendar-le ne gre. Zgoraj omenjena aprovizacija J. 2. uživa nekaj tarifnih ugodnosti, ki prihajajo v prid nakupujočim članom, kar je v redu in jim privoščimo iz srca. Članom, pravimo, to je: vsem železničarjem. — Oporokait pa moramo, da dobivajo tam blago in živila tudi taki, ki železniškega dima še povohali niso. Če pride kdo z Janč ali z Osolnika, dobi vsega, kar hoče, tako kot železničar. To pa ni prav, in proti temu protestiramo. Je to nerealna konkurenca malemu trgovcu, ki mora plačevati visoke davke, pa se mu na povedani način odjeda zaslužek. Upamo, da bo ta migljaj zadostoval in se napravil te vrste konkurenci konec.

Mali trgovec. Pri Tičku na gričku danes popoldan ob 6 štruklji in na raznju pečeni prešički.

Za vojne invalide in vdove! Zveza vojn. inv. podružnica v Ljubljani javlja, da se takoj odda trafika v Ljubljani, Stari trg št. 17. Tudi trafika p. Domžale Stob št. 4 je takoj dobiti. Reflektanti, ki razpolagajo z lokali in primernim kapitalom, naj se zglaste tekom 8 dni v društveni pisarni.

Izjava. V nedeljo, dne 29. marca t. l. smo v rubriki »Iz Ljubljane« pod naslovom »Mestna mrva« objavili članek, v katerem smo mestnemu gerentu g. Josipu Turku med drugim tudi očitali, da je mrvo iz mestne ubožnice prodal po »bratovski« ceni enemu samemu svojemu prijatelju, kakor tudi, da se je mrva vozila na njegov dom. Prepričali smo se, da so navedeni očitki neutemeljeni, da je bilo stopanje g. Josipa Turka, v kolikor je imel opraviti s prodajo mrve, popolnoma korektno, vsled česar lojalno popravljamo krivico, ki smo jo storili z objavo navedenega članka.

Umrli so v Ljubljani: Fran Dragar, 61 let. — Anton Žitnik, zasebnik, 70 let. — Anton Zrimšek, tesar, 27 let.

Samomor. Zastrupila se je Terezija Gajšek. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je umrla.

EXCELLA
najboljši in vendar najcenejši stroj
rodinjo in obrt. — Nadomestni
deli za vse stroje.
J. Gorec, Ljubljana
palača Ljubljanske kreditne banke

Iz Štajerske.

Vsak dan nove gostilne. Odkar imamo velikega župana Pirkmajerja, se vstvarjajo vsak dan na Slov. Štajerskem nove gostilne. Začelo se je v Pirkmajerjevem rojstnem kraju z Hogenwarthom in to se sedaj nadaljuje. Te dni otvori še eno gostilno konjski mesar Izidor Copatti.

Število gostov v Rogaški Slatini. 1919. leta 3651, 1920. leta 4530, 1921. leta 3660, 1922. leta 4662, 1923. leta 5686, 1924. leta 5812. Število gostov dne 6. julija 1925: 598.

Polzela. Odbor društva za gojenje treznosti Višnjev križ se tem potom najiskrenejše zahvaljuje sedanjemu ravnatelju Strojilne les. kem. indst. na Polzeli g. Ivo Bezjaku za velikodušno naklonjenost, da nam je takoj nakazal znesek po 2000 Din, katerega je cenjeni upravni svet nakazal že leta 1922. Nadalje se je dovolilo društvu, da ima brezplačen električni tok za klubove prostore. G.

Od tu smo se odpeljali v Topčider, kjer smo pod slavnoznano orjaško platano uživali prijeten hlad ob popoldanski vročini. Ogledali smo si tudi park, v kolikor ga je sedaj na razpolago, in cvetličnjak, ki ima precej palm in drugih eksotičnih cvetic, namenjenih za okras nasadov. Po novejšem načrtu se bo celo topčidersko posestvo spremenilo v velik park, v katerega hladno senco bo tramvaj po dveh progah vozil belgrajsko meščanstvo.

Popoldne smo obiskali Zemun in malo izven njega se nahajajoči Invalidski dom in Dom slepih. Gospod ravnatelj Komadanović nas je zelo ljubezno sprejel, in nam razkazal poslopje, posebno pa ustroj šole za slepce. Ti največji reveži se tu uče čitati, pisati (tudi na navaden pisalni stroj), svirati na najrazličnejše instrumente, peli, izvrševati najrazličnejša ročna dela z naravnost mojstrsko natančnostjo, kakor plesti jopice in razno žensko manufakturo, plesti koše, stole in razne druge predmete. Prisostvovali smo tudi koncertu slepih, ki nam ga je g. ravnatelj Komadanović priredil. Upravlinjiv je bil nastop teh revežev in nobeno oko ni ostalo suho, posebno ob deklamaciji slepega Jakšiča v prošnjih slepčevih na Kristusa. Med slepci smo našli tudi mlado Slovenko iz Celja, ki je šele pred letom dni dospela v ta zavod in se tu prav dobro počuti. Res sreča je za tiste slepce, ki pridejo v ta zavod, kajti tu dobijo zavetišče, ki jim nudi vse, kar si tak revež more poželeti in od strani g. ravnatelja in njegove ljubezne gospe soproge ljubezen, ki jim jo morejo nuditi same rodni stariši. Saj sta tudi ta dva vsem

ravnatelj je že takoj v početku pokazal veliko simpatijo do društva, kar bode društvu gotovo mnogo koristilo. Omenimo naj, da je tudi on velik sovražnik alkohola ter je želeti da bi imel g. ravnatelj veliko posnemačev.

Odbor. Velik požar so opazovali v soboto dne 18. t. m. potniki, ki so se peljali popoldne z ekspressnim vlakom mimo Pragerskega proti Ljubljani. Gorelo je v vasi Črešnjovec in sicer je bilo v plamenu več poslopjij.

Nov brod čez Muro. Pri sladkogorški tovarni ob Muri blizu Čmureka so slovesno otvorili in blagoslovili dne 12. julija nov brod, kateri opravlja promet med Slovenskimi goricami in Nemško Avstrijo. Brod je dal zgraditi na lastne stroške tovarnar g. Josip Rosenberg. Ob tej priliki se je zbralo na obeh straneh nad 1000 radovednežev. Opazili smo, da so Nemci delili med naše ljudi razne tiskovine, ki pišejo o priključitvi Avstrije k Nemčiji. V teh brošurah razpravljajo pisatelji tudi o našem slovenskem obmejnem ozemlju.

Neurje nad mariborsko okolico. Mariborski okraj letos silno trpi vsled neurja. Že dva velika okraja je obiskala toča v juniju. Dne 17. julija pa je prihrumela nevihta s točo nad mariborsko okolico. Naliv je trajal celo uro. Med nalivom se je vsula toča, ki je v okolici Kamnice in Sv. Petra napravila mnogo škode.

IZ MARIBORA.

Duhovniške vesti. Mariborski škof je imenoval ob priliki posvečevanja novih zvonov pri Sv. Križu na Slatini in ob 30 letnici župnikovanja g. nadžupnika Franca Korosca, konzist. svetovalca djakovske škofije, bivšega urednika »Slov. Gospodarske«, za konzistorialnega svetovalca lavantinske škofije. Naše iskrene čestitke! — G. Evgen Lörger, ki je bil odšel v jezuitski kolegij v Ljubljano lani oktobra, je iz zdravstvenih razlogov moral istega zapustiti in se vrne v sveto službo v Maribor. Prihujljenega gospoda bodo Mariborčani v svoji sredi iskreno pozdravili.

Osebnostna vest. Pri finančnem okrajnem ravnateljstvu je dosedanjim finančni tajnik g. dr. Bogomil Pavlič pomaknjen v višjo skupino in dobi s tem čin finančnega svetnika. — S 1. avgustom t. l. nastopi v Mariboru pri stolnici službo stolnega regens chori č. g. Ivan Gašparič, ki je ravnokar dokončal akademijo za cerkveno glasbo na Dunaju. Mariborska javnost bo brez dvoma njegovo nameščenje sprejela z velikim zadoščenjem, da bo tudi kor delal čast naši stolnici.

Gostovanje članov »Skopljanskega narodnega gledališča« dne 16. julija v Narodnem domu se je pričelo v znamenju »sunca žarkov« in »bogami«. Temu primerno se je predstava začela s polurno zamudo pri točnem številu 160 gledavcev in temu primernemu razpoloženju. Pozdravljamo sicer vsako gostovanje, ki stremi za spoznavanjem medsebojnega umetniškega delovanja, mislimo pa, da take predstave k temu ne bodo prav nič pripomogle, nasprotno še zmanjšale eventualni ugled takih interpretantov umetnosti.

Protestni shod proti draginji bo vršil danes, 19. t. m. ob 9. dopoldne na rotovškem trgu, v slučaju slabega vremena pa v dvorani gostilne Rotovž. Dnevni red: Protest proti povišanju uvozne carine, ki ravno omogoča neznošno draginjo, in ureditev tržnih razmer in znižanje cen. Vabimo vse konzumente na obilno udeležbo.

Pevci Glasb. Matice! Danes izlet v Fram, gostilno Špuraj Ludovik. Vsi in točno! Odhod z vlakom ob 13.20! — Predsednik.

Smrtna kosa. V sredo, 16. t. m. je umrl v Mariboru g. Karl Čeh, učitelj v pokopju. Pokopali so ga včeraj, v soboto ob 4. popoldne na pokopališču v Pobrežju. Pokoj njegovi duši!

tem mladim slepcem mati in oče, kakor jih tudi nazivajo.

Ko smo se iz Zemuna vračali v Belgrad, smo iz ladje občudovali našo prestolico v večernem razsvetljenju. Tako krasnega pogleda ne nudi kmalu drugo mesto. V Belgradu nam je Jugoslovanski klub preskrbel obed in večerjo v znani restavraciji »Kolarac«, ter nas zvečer polnočevilno tam posetil. Gospodična Močajeva, ki se je gospodinjstva učiteljstva naučila na naši gospodinjstvi šoli v Marjanišču, je bila z nami cel dan in nas je po srbskem običaju pri neki svoji sorodnici »počastila sladkimi in crnim katom«. Tudi gospodična Kristina Popovičeva, ki je istotako bila seminaristinja naše kmetijsko-gospodinske šole, nam je razkazovala belgrajske znamenitosti. Gospod načelnik Popović nas je nekaj časa spremljal po mestu, dokler ni moral iti na učiteljsko zborovanje. Posebna zahvala pa gre g. Lavriču, našemu elceronu, ki nes je vodil cel čas našega bivanja v Belgradu tako, da si boljšega vodnika nismo mogli želeti. Iz Belgrada smo se odpeljali naravnost v Ljubljano.

Iz tega šestdnevnega poučnega potovanja smo odnesli najlepše spomine: Videli smo naše največje državno posestvo Belje, našo žitnico Baranjo, Bačko, Srem, Banat, Belgrad, Zagreb, Osijek, Subotica, Novi Sad. Videle smo tudi kako se drugod kmetuje in pod kako ugodnimi pogoji, medtem ko se moramo v Sloveniji ubijati z našo pičlo in borno zemljo, da iz nje iztisnemo vsaj nekaj skromnih pridelkov. To poučno potovanje nam bo celo življenje ostalo v najlepšem spominu.

Gospodarsko lice Maribora. »Mariborski adresar«, ki ga je izdal in založil g. Vilko Weixel, ima poleg drugih hvalevrednih podatkov tudi seznam vseh mariborskih hišnih posestnikov, katerih slika je v narodnostnem oziru nad vse zanimiva. Tako je n. pr. razvidno, da posedujejo Nemci, kakor Scherbaum v Mariboru nič manj kot 21 objektov, Girtsmayer 13 objektov, Götz 10 objektov itd. Med nadaljnimi večjimi nemškimi posestniki so še Nassim Beni, Derwuschek, Fridrieger in mnogo drugih znanih oseb, katerih bivališče pa je precej tudi v inozemstvu. Od domačih posestnikov ima največ objektov progovna sekcija državne železnice, mariborska mestna občina, Nekrep, notar dr. Barle, mariborska mestna hranilnica, dočim je pretežna večina ostalih hišnih objektov le po eden ali dva v rokah posameznih hišnih posestnikov, med katerimi pa zopet prevladuje nemški življenj. Brez dvoma je to še posledica predvojnih časov, na drugi strani pa odločen opomin k gospodarski osamosvojitvi Slovencev tako v Mariboru, kakor sploh v obmejnih krajih.

Na šahovskem turnirju v Subotici nastopita tudi dva Mariborčana: B. Stupan in V. Pirce.

Odpoved lokalov malim obrtnikom. V Mariboru se nahajajo mali obrtniki v silni stiski. Hišni gospodarji jim odpovedujejo lokale drug za drugim. Kakor izvezo iz obrtniških krogov, je na podlagi novega stanovanjskega zakona do sedaj sodniško odpovedalo 41 gospodarjev lokale obrtnikom-najemnikom. Tako morata n. pr. na cesti s 1. novembrom slovenski brivski mojster g. Boštjan Ulčar in slikar g. Franjo Horvat. Dr. Pivko, kateri je dobil tudi precej glasov zapeljanih malih obrtnikov, pri razpravi o stanov. zakonu niti nastopil ni v zaščito obrtnikov, ampak je glasoval tudi za določilo, da lahko gospodar ne samo poljubno zviša najemnino, ampak lahko postavi najemnika na ceno. Pred zimo bo samo v Mariboru okoli 50 obrtniških družin na prostem.

Kolodvorsko restavracijo na glavnem kolodvoru v Mariboru je na dražbi izlicitiral restavrater g. Dolničar iz Pragerskega. Restavracijo namerava prevzeti od g. Stiklerja dne 1. avgusta.

Dve krivici zopet popravljeni. Poštna uradnika gg. Anton Klemenčič in I. Majhen, ki sta bila pozimi, ko je divjal Žerjavov režim proti ubogim slovenskim uradnikom, premeščena v Srbijo, sta zopet premeščena v Maribor. G. Klemenčič pride k pošti Maribor I, a Majhen k pošti II. Vsi pošteni Mariborčani so obsojali, da so ta dva vzorna uradnika pregnali proč od bolnih suprog in ubogih otročičev daleč tje doli na jug. Neusmiljeni ljudje vendar niso imeli sreče!

V Belgradu se mudita ta teden voditelja mariborskih radikalov gg. dr. Rudolf Ravnik in trgovec Janko Tavčar.

Mermolja se zopet pojavlja. Znani »agrarci« iz Goriške in vodja Samostojne prireje zopet shode po Slovenskih goricah. Sedaj organizira radičevce. Pri Mariji Snežni je imel zborovanje, na katerem se je skušal prikupiti tamošnjim radičevcem s tem, da je silno hvalil Radića. Na Puclja pa je čisto pozabil. Mermoljevi govori v Slovenskih goricah slabo vlečejo, ker še vinogradniki niso pozabili njegovega predloga, da bi trebalo mesto vinske trte saditi črešnje.

Stavbišče za palačo Pokojninskega zavoda v Mariboru na Kralja Petra trgu čaka, da se začne z zgradbo. Prostor, kjer bo stala palača, je eden najlepših v Mariboru. To je tisti prostor, ki leži na drugi strani državnega mostu v trikotju med Državno in Frankopanovo cesto. Okrog in okrog tega prostora pa ležijo stavbišča, ki so last odbora za zgradbo nove cerkve sv. Magdalene. Ker se je odbor odločil zgraditi novo cerkev na starem prostoru, bo do ta krasna stavbišča na prodaj.

Novo stanovanjsko hišo bo zidala Mestna hranilnica za svoje uradništvo na prostoru, kjer so stale prej vojaške barake (blizu Ljudskega vrta). Hiša bo obsegala 6 stanovanj. Mestna občina je to lepo stavbišče odstopila hranilnici za nizko ceno 50.000 Din.

Kaj bo z dragonsko vojašnico. Ta ogromna stavba, iz katere bi se dalo z malimi sredstvi napraviti okoli 60 lepih stanovanj, leži že več let do malega prazna. Lastnica — t. j. znana Žerjavova banka — pusti veliko poslopje propadati. Če so JDSarji res tako veliki prijatelji ljudstva, kakaj ne popravijo te hiše vsaj toliko, da bi ljudje lahko v njej stanovali? S 60 novimi stanovanji, bi bila stanovanjska beda v Mariboru do malega odpravljena.

Kaj neki to pomeni? V uradnih prostorih g. velikega župana v Mariboru so vpeljali zadnje dni celonočno službo. Še g. veliki župan so zelo pridni. Ali nam ve kdo pojasniti to nenavadno marljivost?

Ljudsko kavarno otvori s 1. avgustom v novi hiši poleg palače Gospodarske zadrugne banke v Mariboru g. Adolf Spacek, gostilničar »Pri grozdut«.

Stoletni starček. V Mariboru živi g. Karel Fluher, hišni in vinogradni posestnik v Gregorčičevi ulici. Mož bo v letošnjem letu dosegel visoko starost 100 let. Starček je dobro ohranjen in vsak dan šeta po mariborskih ulicah in v okolici. Fluher je bil v svoji mladosti in v moški dobi zelo marljiv. Dolga leta je bil načelnik kmetijske podružnice za Maribor in okolico. Vodil jo je naravnost vzorno. V Melju ima g. Fluher lepe vinograde. Te dni sem se razgovarjal z njim in mož mi je pravil, da pred 18 letom ni zavijal alkoholnih ni-

jač, pač pa od tedaj naprej in pa do danes vsak dan zavije svojo merico »ta boljšega«. G. Fluher je danes najstarejši Mariborčan.

IZ CELJA.

Novi živinozdravnik. Na Bregu pri Celju je otvoril živinozdravniško prakso g. Kelnj Joža.

Na občnem zboru Občeslovenskega obrtnega društva, ki se je vršil dne 16. t. m. je bil izvoljen sledeči odbor: g. I. Rebek kot predsednik, za odbornike pa naslednji gospodje: Bizjak Ivan, Dobravec Miha, Golčar Jernej, Dolžan Franjo, Hohnjec Miloš, Kolšek Martin, Kukovec Vinko, Lečnik Anton, Nerad Franjo, Pelikan Josip, Pirce Karol, Rutar Albert, Tomažič Josip in Vrenko Miha; v nadzorstvo sta pa prišla g. Gologranc Konrad in g. Strelec Ivan.

Jugoslovansko državljanstvo sta prejela ruska begunca Vladimir Sivčev, poštni uradnik v Celju, in znani celjski trgovec Andrej Milevski, ki je pa med tem iz Celja zginil in zapustil v našem mestu posebno bridke spomine pri onih, ki so mu v lahkovernosti preveč zaupali.

Davčna uprava in stanovanjsko vprašanje. Izgleda tako, kot da bo davčna uprava pri nas v prav kratkem času rešila vso zamotano vprašanje stanovanjske krize. Zakon o stanovanjih predpisuje namreč v svojem 26. členu, da se ne more nikdo ne lastnik ne najemnik okoristiti s predpisi tega zakona, ako preje ne dokaže, da je plačal vse zaostale državne davke za preteklo leto. Vsled tega ne more noben gospodar spraviti iz svoje hiše stranke, ki mu recimo tudi demolira celo stanovanje, ako ni plačal vsega predpisanega davka. Tudi mali obrtnik ali privatni nameščenec ne dobi stanovanja, ako ni plačal svojega davka. Znanost je pa splošno, v kaki gorostasni višini se gibljejo ti predpisi in znano je tudi, da le radi tega neznošnega davčnega vijaka plačuje Slovenija kar 40 milijonov dinarjev več davka na leto, kot ga ji je predpisanega, tedaj je našim pregorelim davčnim uradnikom prišel še ta zakon na pomoč. V poslednjem času so celo davčni uradi dobili strogi nalog, da ne izdajo nikaki osebi v stanovanjski zadevi tega potrdila, ako ni ta oseba plačala vsega davka. In tudi tedaj ne, ako je kak davkoplačevalec vložil proti predpisanemu davku pravočasno rekurz. Posledice se že vidijo. Takse so že itak visoke, da jih malokdo zmore. Če se pa ubogi zasebni nameščenec trudi magari v krvnem potu za dosego stanovanja, ga ne dobi, če ni plačal davka, ki znaša večkrat kar celo mesečno plačo. To vsekakor ni socialno. Pri tem nam pade na misel praksa davčnih uradov v Sloveniji (ne povsod) v drugih slučajih in sicer, ko pridejo razna velekapitalistična podjetja ob priliki kakih državnih licitacij na davčni urad s prošnjo, da se jim izdajo potrdila kot jih predpisuje zakon o državnem računovodstvu. V takih slučajih se ta potrdila brezhibno daje. Tega velekapitalu ne zamerimo, a zahtevamo enake pravice za vse, ali vsaj za one, ki so prosili pravilno za odlog plačila davkov. Ali hoče morda centralizem Slovenijo še bolj izžeti?

Občinska seja je sklicana na dan 20. t. m. ob pol 8. uri zvečer. Na isti se bodo obravnavale tudi disciplinarne zadeve, o katerih je bilo v poslednjem času v našem mestu velikogovora.

Združitev okoliške občine z mestno občino. To vprašanje že dalj časa razburja posebno kmečko prebivalstvo okoliške občine. Mestna občina se namreč zelo trudi, da bi dosegla, če le mogoče, sporazumni potom to združitev, ker pravi, da je v svojih stremeljenjih po modernizaciji mestnega okoliša zelo ovirana, ker ne najde pri okoliški občini tozadevno dovolj razumevanja. Okoliška občina se pa te združitve z vsemi štirimi brani, ker stoji pri tem na materialnem stališču in pravi, da bi občinsko ugodno stanje prenehalo z onim dnem, ko bi tudi okoliško prebivalstvo moralo nositi mestne javne dajatve. Mesto pri tem poudarja, da mora že sedaj nositi posebno pri okrajnem zastopu velik del prispevkov, od katerih nima sorazmerno takih koristi. V poslednjem času se celo sliši, da bo ta združitev dekretirana. Po našem mnenju bi ta način rešitve bil najmanj ugoden in tudi najmanj priporočljiv.

Falska elektrika ne bo v najboljšem sluhu napetila pred mesecem oktobrom, ker se morajo izpeljati najprej večje naprave, posebno transformatorji. Vsekakor je zelo pozdravljiva dejstva, da se je okoliška občina približala v tej zadevi stališču mesta in se odločila napeljati to elektriko tudi v Gaberje, na Breg in deloma tudi v Zavodno.

Stanovanjski zakon in dijaki. V smislu pojmovanja stanovanjskega sodišča v Celju dijaki ne zavzemajo stališča podnajemnikov, temveč imajo značaj sostanovalcev. Gospodije najemnice niso tedaj zavezane take stranke-dijake javiti gospodarjem hiše in ti zadnji niso upravičeni zahtevati od gospodarin, ki imajo dijake na stanovanju in hrani, 20—30 odst. prispevka od plačane najemnine. Temu dosledno tudi smejo dijake gospodinje dati dijakom v najem tudi več kot eno sobo in to brez dovoljenja hišnega gospodarja. To res socialno pojmovanje našega celjskega sodišča moramo s hvaležnostjo in polno priznanostjo omeniti.

Zdravko Kranjc, ki se je v petek po prečuli noči ob 4 zjutraj ustrelil, je že dalje časa imel namišljeno in fiksno idejo, da ga njegova

šena vara. Gospodini K. poštni uradnici v Celju je že več časa pred izvršenim samoumorom o tem pripovedoval in trdil, da mu to javljajo njegovi sprejemni radioparati. Povsod, kjer je bil je slišal radioporočila, čeravno ni bilo nikjer in nikoli v njegovi bližini takega aparata. Njegova soproga se je v zadnjih dnevih nahajala v Rogaški Slatini in se je na podlagi enega takega radio sporočila podal takoj v Slatino z zadetom, da bosta v Slatini najmanj dva obležala. Seveda ni v Slatini dobil nikakega drugega in je vsled tega bil za moment od te fiksne ideje ozdravljen. A žal le za moment, ker ga je kmalu za tem zmotil spet tak radio aparat, ki je povzročil nesrečni strel iz samokresa in ugasnil luč življenja dobremu in zabavnemu družabniku. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik! Preostali pa naše sožalje! Očitno je, da je revež zbolel na umu in imel zvane »fonémec«, kakor temu pravijo psihijatri.

Iz ostale Jugoslavije.

† Škof Luka Pappafava. Kakor smo že včeraj poročali, je umrl hrvaški škof Luka Pappafava. Pokojni škof je bil na Hvaru domačin; rojen je bil v mestu Hvaru l. 1851. Gimnazijo je dovršil v Splitu, bogoslovje v Zadru. V mašnika je bil posvečen 1874. Nato je več let vodil zasebno gimnazijo v Hvaru. L. 1883. je bil imenovan župnikom v Supetru na Braču, kjer je ostal do l. 1912., ko je bil imenovan za škofa v Šibeniku. L. 1918. je prešel kot škof v svoje rojstno mesto Hvar. Začela vojne in italijanske okupacije je veliko pretrpel in obolel, ne da bi več popolnoma ozdravel. Sedaj ga je smrt rešila trpljenja. Pokojni škof je bil ves čas svojega življenja pravi duhovni pastir, imajoč neprestano pred očmi edinole blagor duš. Ostal je reven do smrti in je zapustil dve nepreskrbljeni stari sestri. Bil je pa tudi odločen in dosleden branilec cerkvenih pravic in neustrašen prvoborilec katoliške akcije v Dalmaciji. Katoliški tisk je imel v njem svojega vneta prijatelja in podpornika. Katoliška Dalmacija se bo škofa Pappafave vsikdar hvaležno spominjala.

Črnogorci proti Plamencu. Kakor znano, je bila vlada uporniku Plamencu dovolila povratek v Črnogorje. Črnogorci pa moža na splošno niso prijazno sprejeli. Posebno so Črnogorci ogorčeni, da hoče vlada izplačati Plamencu celo pokojnino za vseh šest let nazaj.

Ponovno znižanje cca v Zagrebu. Mestni odsek za pobiranje draginje v Zagrebu je v svoji petkovi seji znova znižal cene kruha; od 20. t. m. stane kilogram belega kruha 6.50, srednjega 6 in črnega 5 Din. Pekci so pristali na znižanje. — Mesarjem so dovolili rok do 24. t. m., da cene znova sami znižajo; ako tega ne store, bo protidraginjski odbor doležil nove cene.

Smrt dalmatinskega župnika. V Preku v Dalmaciji je umrl tamkajšnji župnik don Toma Mihator, vzoren, splošno spoštovan duhovnik.

Smrtina kosa. V Kotoru je umrl upok. sodni svetnik odvetnik Božo Milinović. Zaradi blagega srca je užival splošno spoštovanje.

Veselo v Rimu okradenega župnika. Dalmatinskemu župniku I. Mikšiću so bili rimski žepari povodom svetloletnega romanja ukradli listino s 3000 Din in 120 lirami, z legitimacijami in raznimi drugimi važnimi listinami. Župnik je stvar prijavil rimski policiji, a ni upal, da bi svoje stvari kdaj videl. Toda te dni je prejel iz Rima zavoj s svojo listino in vso nedotaknjeno njeno vsebino. Rimski policija se pa postavi!

Prvo dalmatinsko grozdje. V Trogiru so te dni prodajali na trgu prvo letošnje grozdje. Bilo ga je le par kilogramov; pridelali so ga v posebnem, toplem zavetju. Cena mu je bila 25 Din kilogram.

Zračni promet med Belgradom in Zagrebom. V Belgradu se je ustanovila delniška družba za zračni promet med Belgradom in Zagrebom. Prvi čas bodo prenašali samo časopise, pisma in pakete; če dobe od vlade podporo, uvedejo tudi poštni promet. Sčasoma se razširi zračni poštni promet tudi na druge večje kraje v Jugoslaviji.

Samoumor srednješolke. 16 letno sedmošolko Kleopatro Hristić, hčerko nadzornika v ljudskem ministrstvu v Belgradu, je koncem zadnjega šolskega leta zadela nezgoda, da je padla iz matematike, dočim je imela v vseh drugih predmetih najboljšo reho. To je njen ponos tako užalilo, da je niso mogli pomiriti. Vendar stariši niso mislili, da namerava kaj obupnega. Včeraj pa jo je mati našla mrtvo — obešeno.

Iz Primorske.

Štrajk v Stabilimento tecnico. Zveza industrijskih je sklenila s fašistično strokovno organizacijo sporazum, v katerem je v glavnem izpolnila delavske zahteve, zaradi katerih se je bil v tržaškem Stabilimento tecnico začel štrajk. Fašistovsko delavstvo — približno 300 od 1650 — dela. Tudi socialistično delavstvo je 16. t. m. na poziv uprave — prišlo na delo; toda pred vhomom v ladjedelnice je bil postavljen oddelek oboroženih mladostnih fašistov, ki je zavzel nasproti socialističnemu delavstvu grozljivo stališče. To so smatrali socialisti za poizkus strahovanja ter so se zato vrnili na svoje domove. »Fioma« je objavila izjavo, da delavstvo ne more začeti delati, dokler se ne vrnejo v ladjedelnice redne

razmere. Nato je posredoval kvestor, da je delo do neposrednih pogajanj med industrijo in »Fioma«. Prvi sestanek obojestranskih zastopnikov je bil napovedan za petek popoldne.

Kolesa kupite najbolje in najceneje pri trvdki
J. Gorec palača »Ljubljanske kreditne banke« in Gospo-
svetska cesta 14.
Vsi DELI, OPREMA in PNEVMATIKA na zalogi!

Po kongresu za vzhodno bogoslovje.

V četrtek, dne 16. julija popoldne so bila še posvetovanja o organizaciji znanstvenega dela. Sklenilo se je, da se sestavi in izda seznam vseh zavodov, kjer se goje vzhodne bogoslovne študije; prav tako tudi seznam vzhodne literature. Glede na prihodnji kongres za vzhodno bogoslovje se je sklenilo, naj se leta 1926 tak kongres združi z mednarodnim evharističnim kongresom v Chicagu v Ameriki. Po naročilu svetlega očeta se je v Rimu že sestavil odbor, ki bo sestavil program za vzhodni odsek evharističnega kongresa. Glavni člani tega odbora so bili navzoči v Ljubljani in so v glavnih potezah že sestavili program.

Slovenski, hrvaški in češki odborniki Apostolstva sv. Cirila in Metoda so se pod predsedstvom olomuškega kanonika Stavela posvetovali o mednarodni organizaciji te družbe. Med drugim se je sklenilo, da se bodo vsako leto enkrat sešli zastopniki vseh odborov. Prihodnje leto bo mednarodni sestanek centralnega odbora Apostolstva v Olo-muicu pod predsedstvom olomuškega nadškofa.

S temi posvetovanji je bil kongres zaključen.

Vsi udeležniki kongresa, posebno pa odličnejši udeležniki iz inozemstva, so bili s kongresom izredno zadovoljni. Vsi so hvalili visoko izobrazbo, gostoljubnost, vljudnost in pobožnost našega naroda. Niso se mogli zadosti načuditi lepemu soglasju, ki je vladalo med katoliškimi in pravoslavni udeležniki na kongresu, med zastopniki raznih narodov in obredov, med inozemci in domačini. Prekrasno petje pri vzhodni službi božji, lepi cerkveni obredi in govori so vse dvignili v neko slovesno razpoloženje, vzvišeno nad malenkostne dnevne prepire in boje. Odličnejši udeležniki, ki so se udeležili že več podobnih kongresov, so soglasno izjavljali, da ljubljanski kongres presega vse prejšnje kongrese podobne vrste, tako po znanstveni vrednosti, kakor tudi po praktični organizaciji.

Inozemski udeleženci so ob slovesu zapovedali, da bodo doma opisovali svoje ugodne vtise o kongresu. Na kongresu je bilo navzočih nekoliko odličnih inozemskih častnikov, ki se že prve dni kongresa poslali dopise v inozemske liste.

Olomuški dnevnik »Našinec« je dne 16. in 17. julija objavil dva obširna dopisa svojega glavnega urednika Zamykala, ki se je udeležil kongresa. Na podlagi lasnega opazovanja sporoča, da je bil na kongresu dobro in praktično organiziran in da se je dvignil visoko nad stopnjo navadnega pokrajinskega shoda; bil je zares velik mednarodni kongres.

Na kongresu so se zbrali najodličnejši poznavalci krščanskega Vzhoda.

Se zanimivejši je dopis v vatikanskem rimskem dnevniku »Osservatore Romano«. Dopisnik (eden najodličnejših inozemskih udeležnikov) poroča, da je bil kongres skrbno in spretno pripravljen. Petje pri vzhodni službi božji v stolnici in pri akademiji je bilo izredno zbrano, genljivo in dovršeno. Akademija je bila veličastna in slovesna. Z prvega dana kongresa je bil izredno sijajen in je dokazal, kako je celo v takih mestih, kakor je Ljubljana, ki bridko občuti gospodarsko krizo po svetovni vojski, vendar še mogoče prirejati tako koristne shode. Velika vljudnost in prijaznost zelo dobera in pobožnega slovenskega ljudstva zares presega vsa pričakovanja.

Kolikor moremo sklepati iz izjav udelež. ob koncu kongresa, je gotovo, da bo končna sodba o ljubljanskem kongresu v veliko čast našemu narodu. Naše ljudstvo se je pred inozemci predstavilo v nepričakovano ugodni luči.

Tovariši iz svetovne vojne!

Ko smo Vas lani vprašali na I. našem sestanku, ali se hočete prihodnje leto zopet zbrati skupaj s trpinami in krvavih poljan, je zagrmelo kot en sam orkan iz vaših grl: da, da, hočemo! In ko smo zaklicali: Kje?, je gromko donelo spet in spet: Na Brezjah, na Brezjah! Podpisani od Vas izvoljeni odbor, tolmač te Vaše energične volje, je prepričan, da boste prav vsi držali dačo besedo in v bratski slogi in ljubezni se spet zbrali letos 30. avgusta pri Marijinem svetišču.

Naš poziv danes ne velja toliko Vam, dragi možje iz ljudstva, kolikor naši inteligenci, ki je tudi krvavela po raznih moriških Evropa.

Njej naj doni naš rog miru in bratstva: pridružite se bivši častniki našim možem zagorelih lic z njiv, senošet in tovarni; skupno z njimi ste stali v vrstah groze in trpljenja, skupno z njimi sedaj pokramlajte in spomnite se padlih naših bratov. Besen zmaj politike bodi tisti dan docela izoben iz naših vrst, blažen smehljaj ljubezni in bratstva naj zaigra na naših obrazih.

Polovična vožnja je dovoljena pod običajnimi pogoji vsem udeležencem tega shoda in občnega zbora Z. S. V. in sicer od 29. do 30. avgusta.

Tovariši zaupniki na mejah, naj se sporazumno in sami organizirajo ter kmalu zaprosijo posebne vlake pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Obenem opozarjamo vse zaupnike Zveze, ki so se doslej priglasili in prosimo, naj se še priklase drugi, da ni treba ponovnega dovoljenja od velikega županstva za posamezne pokrajinske in krajevne odbore Z. S. V., ker naša Zveza je odobrena za celo Slovenijo brez pridržka in torej lahko povsod razširja svoj delokrog.

Slavnost na Brezjah se bo pričela točno ob pol 10 v nedeljo dne 30. avgusta z odkritjem naše zahvalne spominske plošče. Natančen program sestanka in občnega zbora še pravočasno objavimo. Za enkrat prosimo vse tovariše pevce, naj se dobro izvežbajo in prineso s seboj te le pesmi, ki se bodo peele na Brezjah: 1. Ti o Marija. 2. Blagor mu. 3. Vigred se povrne. 4. Oj ta soldaški hoben (harmoniziran po Maroltu, partituro dobite proti mali odškodnini v pisarni Z. S. V. Miklošičeva cesta 7 a). 5. Oj Doberdob. Drugo potrebno še pravočasno objavimo.

Vprašanje priključitve Avstrije k Nemčiji.

GOVOR POSL. FR. SMODEJA
dne 13. julija v narodni skupščini.

(Dalje.)

Trgovinska zveza med našo državo in Nemško Avstrijo bi se mogla poglobiti, mogla bi se v tehničnem oziru olajšati, toda pri vsem moramo izjaviti, da pod nobenim pogojem nismo voljni in nečemo biti gospodarski sanatorij za Avstrijo. (Zivahno pritrdjevanje in ploskanje na levici.) V naši državi imamo težke gospodarske razmere in mi ne bi nikdar mogli pristati na to, da bi naša mlada industrija bila porušena, da bi postala žrtev industrije kake druge države. Tudi mi moramo živeti, tudi naša industrija mora živeti, kajti mi nismo zakrivali sedanje avstrijske mizerije. Res je, da ima Avstrija celo armado uradnikov in upokojujencev, toda to so zakrivali sami, za časa avstro-ogrške monarhije, ker so postavljali za uradnike predvsem Nemce in Mažare, Slovencev pa ne. Ako imajo sedaj gomilo upokojujencev, naj nosijo posledice sami, ker mi nismo poklicani, da bi jim pomagali nositi posledice za krivice, ki so nam jih delali prej. (Dr. Grgin: Sasvim tačno! Zivahno pritrdjevanje in ploskanje na levici.) V avstro-ogrski monarhiji je industrijska politika štela predvsem nemško industrijo. Nemška industrija je imela v tem pogledu vse prednosti in vso zaščito. Ni se pa mogla razviti industrija v jugoslovanskih deželah, kakor se je razvila n. pr. v Češkoslovaški. Avstrijski trgovci in banirji so se danes prilagodili dejanskemu stanju. Oni računajo s tem, kaj smejo in kaj ne. Samo avstrijska veleindustrija še vedno misli, da bo ona centum tudi za nasledstvene države, ter so nasledstvene države dolžne podpirati to veleindustrijo na škodo lastne industrije, ki je po zlomu Avstrije dobila nekaj razmaha. Če so se drugi sloji prilagodili novim razmeram, je treba, da se jim prilagodi tudi avstrijska veleindustrija, ker ne gre, da bi bili vedno mi tisti, ki bi morali zanjo umirati, in da spozna, da Dunaj ni več tisti centum, kakor je bil. Naravno je, da moramo imeti v tem pogledu popolno svobodo ne samo iz nacionalnih razlogov, ampak tudi iz gospodarskih razlogov. Mi imamo isto pravico za gospodarski razvoj, kakor jo ima Dunaj.

Za naš Korotan!

Iz časopisja smo sadalje posneli vsebino memoranda, ki ga je podalo avstrijsko trgovsko ekspertoma gg. Ristu in Laytonu. Iz tega memoranda razvidimo, da se zagovarjajo zlasti spremembe jugoslovanskih in grških tarifov na korist Avstriji in ugodnosti Avstrijem, da se pomagajo ustanoviti pri nas nova tržišča za njihov eksport, in da se zahteva celo otvoritev naših mej za avstrijske brezposelne ljudi. Ako in kadar se bo Zveza narodov pečala s tem vprašanjem, potem mora naša vlada stati odločno na stališču, katero odgovarja dejstvu, da nima samo Avstrija brezposelnih, ampak da mora naša država predvsem skrbeti najprej za svoje brezposelne. Saj smo vendar še pred nedavnim slišali s tega mesta, da imamo namu v Sloveniji 25—30.000 nezaposlenih ljudi. Vidimo torej, da brezposelnost pri nas ni nič manjša nego v Avstriji. (Franc Kremžar: Še večja.) Notorično je, da se je baž iz slovenskih in jugoslovanskih dežel bivše Avstrije izseljevalo največ siromašnih ljudi v Ameriko, ker naši brezposelni ljudje ne dobijo dovoljenja za izselitev, dočim mala Avstrija mnogo več svojih brezposelnih ljudi spravi tja nego naša Jugoslavija. Na to dejstvo je treba tudi obrniti pozornost Dru-

štva narodov v Ženevi in zahtevati predvsem, da se v tem oziru zaščiti. Javno je, da ni samo Avstrija nekaka žrtev svetovne vojne in da tudi druge države, kakor Poljska, Češkoslovaška, naša kraljevina in celo Francija trpijo skoraj nič manj na posledicah svetovne vojne in da imajo silne težkoče kakor Avstrija.

Finančna politika nasledstvenih držav, — vsaj nekaterih — morda ni v nič lažjem položaju, kakor avstrijska, ker glavno njeno vprašanje je stabilizacija valute in ravnesje v budgetu, in to je Avstrija s pomočjo Društva narodov kolikor toliko že dosegla. Mi pa še danes nimamo ravnesja v budgetu, ker to ravnotežje, ki ga izkazuje naš proračun, je zgolj fiktivno, in naš dinar še ni stabiliziran, ker še vedno skače in pada, kar dela ogromno škodo našemu narodnemu gospodarstvu. V tem oziru vidimo, da ima Avstrija neko prednost pred nami, in zdi se nam, da je ta glavni pogoj za sanacijo Avstrije: ravnesje v budgetu in stabilizacija valute že dosežen.

Gospodje, preden končam, treba izpregovoriti še besedo o nekaterih stvareh, katere na tem mestu ne smemo ostati neopomnjene. Znano vam je, da se je pred nekoliko meseci govorilo tudi v avstrijskem parlamentu o koroškem vprašanju in da odgovor avstrijskega kancerja kakor tudi cela debata v avstrijskem parlamentu ni pokazala istinitega položaja, kakor je v Koroški, radi česar treba, da mi odgovorimo na to, ne samo radi tega, ker je bilo to vprašanje načeto v avstrijskem parlamentu in že samo to daje tudi povod za odgovor, nego tudi radi tega, ker se je izvršil plebiscit na Koroškem ne za Nemčijo, nego za Avstrijo. Slovenski del Koroške ni pripadel Nemčiji, nego Avstriji, in ko oni sedaj agitirajo za priključitev Avstrije Nemčiji, bi morali tudi reči, da se odrečejo slovenskemu delu Koroške, ki pripada našemu narodnemu telesu, od katerega je bil samo umetno odsekan. Vemo, kako se je izvršil plebiscit in zakaj je tako končal. Jaz sem v privremeni narodnem predstavništvu že mesec dni pred plebiscitom rekel, da ga bomo izgubili, izgubili ne po krivdi našega naroda, nego vsled kriprav, ki so bile pristranske. Da moramo izgubiti plebiscit, sem rekel, ako naša vlada ne protestira proti takemu plebiscitu ali ako ga ne razbije. Mi vemo, da vlada dr. Vesniča iz obzirnosti napram drugim državam moje zahteve ni sprejela, vemo pa tudi, da bi mi plebiscita nikoli ne bili izgubili, ako bi se bil vršil popolnoma v smislu določb senžermenske mirovne pogodbe in bi se te ne bile kršile. Kar pa moram posebno naglasiti, je to, da je Avstrija pri plebiscitu prevzela obvezo v smislu senžermenske mirovne pogodbe, da bo vse koroške Slovence tretirala kakor narodne manjšine po določbah ravnokar omenjene mirovne pogodbe. Toda kako je ona to obvezo držala? V javnosti je sicer slovesno izjavljala in zatrjevala, da bo slovenski narod na Koroškem imel slovenske šole, da bo življal v nacionalnem in kulturnem pogledu vse pravice, ki mu kot narodni manjšini pripadajo. Danes pa moram konstatirati, da na Koroškem niti ene slovenske šole ni, in da je vse to, kar so avstrijski državniki govorili v avstrijskem parlamentu, prost falzifikat. Ako pravijo, da imajo tam utrakvistične šole, to ni res. Saj se dobro spominjamo, da je tudi stara Avstrija slepila javnost naglašujoč utrakvistični značaj šol na koroškem slovenskem ozemlju, dočim so v resnici bile strogo nemške šole. (Grgin: Naši Nemci imajo svoje gimnazije.) Še več! Pred prevratom smo si na Koroškem sami ustanovili in zgradili z lastnim denarjem dve nacionalni šoli in sicer v St. Rupertu in v St. Jakobu. Teh šol pa koroški Slovenci ne smejo otvoriti, ker Avstrija tega ne dovoli. Vidite, gospodje, tako spoštujte, tako pripoznava avstrijska vlada pogoje, ki so bili postavljeni v senžermenski mirovni pogodbi, in jaz mislim, da naša vlada ne vrši svoje dolžnosti v tem oziru. Ona je prevzela dolžnost po plebiscitu, da bo kot protektorica štela koroške Slovence, sedaj pa dopušča, da se dogajajo take stvari in celo preganjanja Slovencev v Avstriji. Zgodil se je celo slučaj, da je Avstrija dala po neodvisni sodnji preganjati človeka, kateri je kupil nekoliko gozda od sekvestriranega imetja. Kaj se je zgodilo?! Oni, ki je bil posestnik sekvestriranega gozda za časa naše vlade, je tožil onega, ki je les iz tega posestva kupil, in sedaj gre za milijonske vsote, in avstrijske sodišče je reklo, da naša država ni imela pravice, da sekvestrira tamošnje posestvo. Posledica tega je, da oni, ki je gozd kupil, ni izgubil samo pravice do gozda, temveč mora celo plačati odškodnino, čeprav niti kuplje nega lesa ni dobil. Mislim, da je tukaj interes in dolžnost naše države, da šteti svoje avtoriteto in odredbe, katero je izdalo za časa okupacije in plebiscita, ko je imela upravo v svojih rokah, in da zahteva, da avstrijska vlada da odškodnino našemu človeku, ki je postopal po odredbah naših oblasti. Gospodje, nikdo ne sme misliti, da smo radi našega stališča neprijatelji Avstrije. Narobe, mi želimo Avstriji in njenemu prebivalstvu procvit in blagostanje in bi Avstrijem kaj radi pomagali, kolikor ni to v našo škodo, toda treba Avstriji kakor tudi nam voditi računa o tem, da stari nemški imperializem mora vendar že enkrat nehati. Ako avstrijska vlada dopušča, da se celo sedaj vrši agitacija za

to, da se odseče slovenski, popolnoma slovenski del naše države, to je Dravska dolina z Mariborom, od naše države in da se priključijo Avstriji, ne moremo tega označiti z drugimi besedami, kakor z imperialismom, ki je živel v Avstriji in se sedaj spet pojavlja, ko prosijo Avstrijo za pomoč. Takih stvari ne moremo in ne smemo dopustiti, in zato mislim, da izjava g. ministra, za katero smo mu sicer hvaležni, ni bila zadostna. Rad bi vedel, kako bi avstrijski kancelar odgovoril v avstrijskem parlamentu, ako bi mi zahtevali priključitev pri plebiscitu izgubljene Koroške k Jugoslaviji, čeprav je slovenska in ne nemška!

Dr. Bauer, znani vodja avstrijske socialne demokracije, misli, kakor sem že rekel, da bo prišel čas, ko bo postalo aktualno vprašanje priključitve Avstrije k Nemčiji. Drugi politični činitelji, kakor bivši kancelar dr. Seipel in sedanji minister za zunanje zadeve dr. Mataja, mislijo zopet bolj na podonavsko konfederacijo. Bilo kakor koli, eno je gotovo, da vsi smatrajo sedanje stanje v Avstriji samo kot prehodno in da čakajo samo na trenutek, da se Evropa malo vzemirja, da se malo pomeša, da pride do kakšne prevrata in da bo potem mogoče s pomočjo ojačene, obnovljene Nemčije to vprašanje rešiti, ne tako, kakor mislijo drugi, ki so diktirali verzajsko in senžermensko mirovno pogodbo, temveč kakor bo mislila — tedaj — močna Nemčija. Radi tega mislim, da bi morala naša vlada imeti načrt v soglasju z drugimi prijateljskimi državami, kako bi uredila, kako bi rešila to vprašanje, če in kadar postane aktualno. Sigurno je, da moramo, ako pride do priključitve Avstrije k Nemčiji, zahtevati naše narodno telo, t. j. slovenski del Koroške in tudi korekture naših nacionalnih mej na Štajerskem v severnem delu tam, kjer je iz raznih razlogov nekoliko krajev na naši meji, prišlo pod Avstrijo, čeprav so slovenski in ne nemški. Priznavam rade volje, da je gospodu ministru v tem oziru težko odgovoriti, ali vendar treba, da ga na to opozorim, da počne vlada o tem razmišljati in da ima za vsak slučaj načrt pripravljen, četudi mu ni mogoče tukaj jasno povedati mnenja. Ampak treba pa je povedati najmanj to, da ima za vsak slučaj pripravljen tak načrt.

Prihajam h koncu ter pozivam vlado, da se briga ne samo za to, da naša industrija in trgovina in druge panoge našega narodnega gospodarstva ne bodo oškodovane, ko bo prišlo na dnevni red poročilo ekspertov, katere je poslal svet društva narodov v Ženevi na Dunaj, ampak da vodi tudi račun o naših nacionalnih interesih na Koroškem, to je o oni zibelki naše domovine, katere sedaj nimamo svobode, niti kulturne niti ekonomske. (Živahno odobravanje in ploskanje na levi.)

Beleške.

Vlada RR. »Narodni Dnevnik« piše: Slovensko časopisje je ostalo sebi zvesto in tudi novo radikalno-radikalno vlado presoja le s strankarskega stališča. Zato je mogoče, da tvori slovensko časopisje edino izjemo med vsemi drugimi časopisi. Dočim ni pomembnejšega tujega časopisa, ki ni obenem z vestjo o novi RR vladi povdaril, da je s to vlado likvidiran hrvaško-srbski spor, je slovensko časopisje tako zagrizeno v strankarstvo, da to dejstvo docela zamlčuje. — Ugotavljamo, v kolikor nas zadeva, da mi vlade RR ne presojamo s strankarskega, marveč s splošnega slovenskega stališča. Kar se pa tiče mnenja, da je z vlado RR likvidiran srbsko-hrvaški spor, ugotavljamo, da večina hrvaškega časopisa, tudi radikalnega, sodi, da hrvaško-srbsko vprašanje s tem še ni likvidirano. Ta sodba je vsekakor merodajnejša nego mnenje tujih listov. Sicer bo pa bodočnost pokazala, kdo ima prav.

»Jutro« za moderno šolo. Od nove vlade RR pričakuje »Jutro«, da bo trdno držala napredno in nacionalno smer prosvetne politike, in piše: »S svobodoljubnim in modernim šolstvom je treba ustvariti novo generacijo državljanov, ki bodo ne glede na socialni položaj sposobni za naloge življenja, a tudi državljanji...« — Veseli nas, da se je zdaj tudi Žerjavov list pridružil naši zahtevi po naprednem, svobodoljubnem in pa modernem šolstvu ter s tem zavrgel Pribeževičev reakcionarni šolski načrt. Ali pa smo morda »Jutro« krivo razumeli?

Radiotehnika.

Ing. D. T.

RADIOTELEFONIJA IN ČEŠKO-SLOVAŠKA.

Naši radioamaterji so glede sprejema radiofonskih koncertov in sestij še popolnoma odvisni od inozemskih oddajnih radiopostaj. Tudi v bodoče v doglednem času nimamo pričakovati domače oddaje, vsaj našim državljanom je radio deseta briga in jim je pač vseeno, kakšen ugled ima naša država v tujini. V tem oziru so Čehoslovaki popolnoma družega mnenja, kar so tudi jasno dokazali s tem, da so postavili močno moderno radiofonsko postajo, kateri sledijo še druge, ter da imajo moderen časovni pravilen radiopostaj. Čehi tudi ne poznajo dvajsetkilometerskega državnega obmejnege pasa — ki ostane pač naša radio posebnost.

Vsa radiofonija Čehoslovaške je pravzaprav v rokah družbe »Radiojournals«, ki je po-

stavila prvo radiofonsko postajo v Kbelih pri Pragi. Postaja je obratovala z energijo 1 kilovata na val 1150 m, vendar pa ni odgovarjala zahtevam moderne tehnike in polagoma je utihnila.

Glavna moderna radiofonska postaja Čehoslovaške se nahaja v Strašnicah na periferiji, oziroma v 13. okraju mesta Prage. Vzdržuje in obratuje jo lastnica družba »Radiojournals«, seveda z državno podporo. Takoj v začetku je delovala na val 430 m, pozneje na dolžino 570 m in končno je ostala pri pol kilovatu energije na valu 550 m. Strašniška postaja zamore oddajati raznih navadnih radio-koncertov, vestij, meteoroloških, gospodarskih in športnih poročil tudi operne prenose, ter je nalašč v to svrhu spojena potom kabljev z češkim narodnim gledališčem in koncertno »Smetanovo dvorano«. Po najnovejših poročilih nameravajo to postajo ojačiti na deset, oziroma 25 kilovatom energije, tako da postane ena najmočnejših radiofonskih postaj cele Evrope. Vzporedno z Strašnicami se postavita še v Bratislavi in Košicah dve takozvani relais-postaji za oddajo praških koncertov. Tudi Brno ima že nad eno leto dni pri Komarovu oddajno postajo, ki obratuje na val 1800 m. Vse češke postaje se v severnem delu Slovenije razmeroma dobro sprejemajo v zimskem času, vendar pa kvantitativno še ne dosega jo nemških postaj in je želeči, da čimprej ojačijo oddajno energijo.

Proti odebelosti deluje s kolosalnim vspehom samo Vilfanov čaj.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, ulica 204

Dopisi.

Viš. Na dopis v »Slovenec« dne 15. t. m. je še isti dan prišlo »Slov. Narod« odgovor z Viča, v katerem se dopisnik žudi predznanosti »klerikalcev«, da si v naprednem Viču sploh upajo odpri usta ter njihove predznanosti kritizirati, kljub temu, da so na Viču »klerikalci« po mnenju dopisnika enkrat za vselej uničeni. Dopisnik nam bi raje priznal, da je bil dopis v »Slovenec« popolnoma resničen in objektivni. Zaletava se v klub občinskih odbornikov ter predvaja g. Kušarju, da goni lažno o občinski ubožnici od seje do seje, ter zlobno pripominja, da je moral Kušarju pri zadnji javni seji še celo sam g. župnik zavrniti. Ali dopisnik laže iz navade ali pa je pri zadnji seji spal spanje pravičnega ter sanjal o možnosti in veličastvu naprednih strank v viški občini. Mi smo klubu SLS kakor tudi g. Kušarju hvaležni, da se je klub zavzel za zidavo ubožnice ter pripominjamo, da je klub ta predlog v polni meri podpiral, osobito g. župnik, ki je povdaril, da občinski reveži ne bodo protestirali, če pridejo v lepa stanovanja. Nadalje imenuje bivšega župana g. Galetina in pa bivšega šolskega vodjo g. Štruklja »junjaci«, s katero so »klerikalci« pomateli toliko časa, da sta žalostno končala. Na to predznanost sploh ne bomo odgovorili, pripominjamo pa, da sta danes klub vsemu naporu demokratičnih intriguiranj še oba čila in zdrava. Viški »klerikalci« pa so kljub vsemu še vedno toliko močni, da jim ni treba pri svojih političnih nasprotijih prositi, da bi pri »klerikalnih« veselicah občeali zastave, kot so to storili pretekli teden demokratski. Dopisnik »Slov. Narod« pa naj se gre, predno bo zopet poslal kak dopis, učiti dostojnih izrazov.

Radomlje. Potoval sem po Gorenjskem polju in sem mimogrede opazoval polja, se mi je jako čudno zdelo govorjenje, ki sem ga slišal po mestu, da bo letos dobra letina. Ta govorica je torej nespretna. Pojdi ven iz mesta tudi ti na polje in ogledni žitna in druga polja, opaziš, da je polje v jako slabem stanju. Zetev bi moral že biti. Žito pa slabo zori vsled vpliva hladnega vremena. Vreme je jako nestalno, tako da imamo v enem dnevu večkrat zelo vroče sonce, potem pa dež itd. S tem je postalo žito rjavo in zato bo slabo obrodilo. Letos je pa še napovedal bolj škodljiv, ki dela ogromno škodo na polju. Ta obilica ogreev spodje žito. Nad 50 odstotkov je spodjedeno, katero ne more dobro obroditi, dozoreti, temveč se posuši. Obrodi slabo zrube in pa malo. Jako mučna je žetev, ker se žito kar ruje, vsled spodjedanja. Pa tudi druga polja so slaba. Vse je rjavo, ker je spodjedeno. Torej kmetu se slabo obeta. Žita se zase ne bo pridelal. Kupiti si bo moral. Pa s čim? Živina, katere je tako poceni, ne bo prodajal, ker se ne izplača tako poceni. Kmet bo vedno revež, kajti če ima kaj prodati, mora poceni dati. Ako pa hoče okupiti najpotrebnejše reči, mora pa drago plačati. Čudno, da ravno kmet mora poceni prodajati, samemu se zapovedane cene. Malo več obzirnosti in usmiljenja bi bilo tudi treba kmetu izkazovati.

Krška vas. Na slab glas bi radi nekateri spravili našo vas. Pa ni tako hudo kot se zdi. Praviijo, da pri nas imamo take, ki znajo odpirati ameriška pisma. Pa kaj nas to briga, če je par takih v naši vasi. Eden je že odesel, eden je pa pred nedavnim časom šel v slemenate in priznal, da je odprl nepoklican 100 ameriških pism. Pa kaj nas to briga? Pa pravijo, da so v naši vasi taki, ki duhovnikov ne morejo videti in jih obrekujejo ter o njih govore najgrše izmišljotine. Kaj nas to briga, če je bil pred nedavnim časom obseden eden naših vaščanov, ker je grdo obrekoval čateškega gospoda župnika. In ko je bil obseden, je prišel k »farju« prosi, naj mu izposluje, da bo raje plačal kot da bi sedel. Pa kaj nas to briga, če je šel ta človek k duhovniku, ki ga pa na splošno sovražijo? Pa še druge stvari očita naša vasi. A kaj nas briga, saj smo vendar napredni, kaj nas take čenče brigajo. — Kaj nas briga, če se govori, da žandarmije ne pustimo od tu, ker nam je nujno potrebna? Mi smo napredni bili, smo in ostanemo do konca sveta. Kdor ni z nami zadovoljen, naj se pa izseli!

Mokronogski okraj. Tukaj se je zopet začela širiti španska bolezen. Znanih je več slučajev, da so ljudje oboleli na španski. Da ne bi zavzela takega obsega kot pred par leti! — Ljudje težko čakajo lepšega vremena, pa ga le noče od nikoder biti. Prej je dež neprestano napajal pri košnji, zdaj pa pri žetvi. Skoraj ni dneva brez dežja. Ravno kar zopet divja zunaj nevihta z bliskom in gromom. Bog se nas usmili, če bo šlo tako naprej!

Laško. Po orlovski prireditvi. Razgovor o orlovski prireditvi, ki se je v nedeljo 12. julija t. l. sijajno obnesla, še ni ponehal, zopet in zopet se vračajo tržani kakor okoliščani k posameznim točkam nedeljske prireditve. Enim je posebno ugajal pri nastop Orlov na Laškem, drugim telovadba na telovadišču, tretji se ne morejo načuditi ogromni udeležbi iz bližnje in daljnje okolice, menijo, tako res ljudske prireditve že dolgo ni bilo na Laškem, vsi

pa odobravajo pobožnost v cerkvi in hvalijo krasno petje. Prevodilci iz Celja gosp. Mihelič gre vsa čust, da je tako izvečal svoj zbor. Petje je kar očaralo, že celo sopran solo. Celotna sodba, kakor se sliši zdaj po prireditvi, je jako ugodna in je zadovoljenje vsem tistim, ki so na ta ali oni način pripomogli k prireditvi. Teh je častno število, lahko se reče, da je bila kar tekma za prireditelje. Trgovci g. Franjo Drobnič je prepustil prostor za telovadišče. Ta prostor v bližini kolodvora je najugodnejši za take prireditve. Kmetje iz okolice so dali les in mlaže za telovadišče. Fantje so postavili šotore in mlaže. Velikanski mlaž s trobojnico ga je posebno pihnil. Dekleta so oskrbeli vence in kinč. Fretzotova gospa je poleg dr. Ogriškove pripravila pecivo, pa tudi prevzela skupno s Kremerjevimi gospodinjami prodajo istega. Dr. Jerinova gospa je oskrbovala kavarno, Hausova pa gostilno. Trgovka »Kameniti« je dala za večer lektirni tok na razpolago, monterji Spragorjeve tvrdke iz Maribora pa so ga napeljali na telovadišče. Vsi zaslužijo pohvalo in zahvalo.

Orlovski vestnik.

Telovadni edsek »Orel« v Mostah proslavi dne 25. in 26. julija t. l. svojo petnajstletnico, z naslednjim sporedom: V soboto, dne 25. julija slavnostna predstava, noviteta »Kajna«. V nedeljo, dne 26. julija ob 1 popoldne zbirališče pred društvenim domom, nato odzdranje na telovadišču, ob 4 javna telovadba, po telovadbi veselica, godba, šaljiva pošta, tekma s cvetkami, petje in prosta zabava. Pri celi prireditvi sedeljuje železničarska godba. Sosedni odseki in kroški ter prijatelji orlovstva od blizu in daleč vljudo vabljeni. V slučaju slabega vremena se vrši cela prireditev v Ljudskem domu v Mostah. — Bog živi!

Turistika in sport.

SPORTNI PREGLED.

Slovo od Evrope Uruguaycem ni bilo milo. Zadnjo igro v Barceloni, so zgubili 0:1, proti tamonjšemu klubu Evropa.

Lahka atletika letos izredno bujno cvete. Kar po vrsti bomo šli. — Angležinja Green je skočila v Bruslju 1,51 m visoko in je dvignila prejšnji ženski svetovni rekord za 3 cm. — Pri češko-slovaških moštstvih v Pragi je vrgel Hmelik kopje 56,12 m daleč, Mahan je skočil v višino 1,80 m, v daljavo 6,51 m. Dober talent! Vykoupil iz Brna je letel 400 m v 52,1. Sirnišič na Brna 800 m v 1:59,7. — Italijanska moštstva v Bologni niso bila še na višini finskih ali ameriških. Mednarodni je po našem mnenju samo Tommasjev skok v daljavo 7,02 m. — Angleška moštstva niso bila letos na višini prejšnjih. Najboljši atlet iz Oxforda in Cambridgea so odšli v Ameriko. Angleško mlajo je dobil Ellis v 4:27,4, četrt milje Ripley v 51,2, štiri milje Blewitt v 19:52,4 itd. — Amerikanka Paddock in Murchison gostujeta sedaj v Evropi. V Crefeldu ju je porazil na 100 m nemški mojster Houben v 10,6. V Bochumu je zmagal v teku na 100 m Nemec Schüller pred Murchisonom v 10,9, v teku na 200 m pa Murchison v 21,6 pred Schüllerjem 21,7 in Paddockom 21,9. Na 400 m je zmagal Švicar Hubach v 49,8, 5000 m Diekmann v 15,35, v skoku s palico je Berlinčan Giese dosegel 3,95 m itd. — Francoski 1500 meterski rekord je zboljšal Wiriath na 3:59,6. — V Stettinu je teklen znani švedski rekordur Wide 3000 m v 8:56, pozneje v Berlinu v 8:32, Köpke je skočil v višino 1,85 m. — Na Finskem so se vršile lahkoatletске tekme, ki so kljub slabemu vremenu izkazale prav dobre rezultate: 1500 m Kojumalho v 4:08,3, krogla Wahlsträtt 18,85, troskok Tunlos 14,53, kopje Johansson 62,2, 800 m Kojumalho v 2:00,5, 5000 m Andersen v 15:27 itd. — Znameniti Hoff (Norvežan) se je spet pojavil, trenira v Parizu; v skoku s palico je prišel že spet na 4 metre (njegov rekord je 4,21), v skoku v daljavo pa na 7 m. — Švedski rekord v metanju diska je zboljšal Eriksson na 43,68 m (z desnico) in 84,50 (obojestrano). — Tudi Oger Somfai je prišel v skoku na daljavo že na mednarodno višino, skočil je 7,97 m. — Naravnost presenetljive rezultate so dosegli ameriški atleti pri ameriških amaterskih moštstvih: 100 yrdov Hussey v 9,8 pred Scholzen in Hubbardom; 220 yrdov (201,68) Scholz v 20,8 (s tem je izenačen Paddockov svetovni rekord); 440 yrdov Cook v 48,2; 880 yrdov Helfrich v 1:56,6; 1 angl. milja Ray Buker v 4:19,4; 120 yrdov staję Gutheirie 14,6, 220 yrdov staję Brookins v 23,4; 440 yrdov staję Taylor 53,8 (nov svetovni rekord); skok v daljavo hronec Hubbard 7,73 m! (sv. rek. 7,735 m); skok v višino Osborne 2,007 m! troskok Martin 14,61 m! krogla Houser 14,27 m! diska Houser 47,70 m! (ker ne vemo, ali so letos priznali mete Houserja, Hilisa in Lieba, ki so šli na 48 do 49 in celo nad 50 m, bi bil to svetovni rekord za 12 cm boljši kakor dosedanj Duncanov); kladiivo Grath 52,44 m; utež Grath 11,19 m; kopje Bonra 65,19 m. Dosedanji rekord na 440 yrdov staję je imel Norton od leta 1920 sem: 54,2 m. Taylor je letel na pariški olimpijadi 400 m (440 y = 402,336 m) v 52,6, pa mu jih niso priznali za svetovni rekord, ker je dve staji podgl.

Mednarodna težkoatletska zveza je priznala sledeča dva nova svetovna rekorda: poteg z desnico Stadler, Avstrija, lahka teža, 78,5 kg; poteg z levico Glück, Avstrija, polteška teža, 81 kg. Nove svetovne rekorde so postavili tudi švicarski amaterji pri moštstvih v La Chaux de Fonds, pa še niso priznani: Hünenberger, težka teža, je zboljšal svoj lastni rekord v sunku z desnico ob prostem dvigu do rame od 105,5 na 113,5 kg! Fissot, peresna teža, poteg z levico 66,5 kg, doslej Link 66 kg; Alschmann lahka srednja teža, tezna 100 kg, doslej Galimberti, Italija, 97,5 kg. Jacquenoud, lahka teža, je pa izenačil svoj lastni rekord 90 kg sunk z levico. — Tudi nemška zveza je priznala nekaj novih nemških rekordov. — V zadnjem pregledu smo omenili, da je sunil Rigoulot dvoročno 165,5 kg. Poznejša poročila so to popravila na 161,5 kg, je še zmirlaj za 1 kg boljše kakor prej.

Črni bokser Harry Wills je potokel Ch. Weinerja že v 2. rundi, pa je bil boj odločen na 15 rund. Sedaj bo pa moral Dempsey res vgrizniti in se boriti s črncem. Kakor vse kaže, je Dempsey v izborni formi. Zadnjič je nastopil v kopališču Brighton na Angleskem, v korist vojnim invalidom. Ves teden je pridno treniral. Seveda vse razprodano. Prvi njegov nasprotnik je bil angleški težki mojster Phil Scott, eden najboljših evropskih bokserjev. Čas je bil pretekel in je obilnostno samo videlo, da je Scott pred Dempseyju ni bil. Drugi je bil Cagan, mojster oxfordске univerze; živahno je napadel, Dempsey je s protudarci samo markiral. Tretjega Harry Drakeja, je Dempsey malo bolj obdelal in se je videlo, kakor bi res boksal; kadar je Drakeja prijel slabost domišljaji in je udaril, tedaj je bil Dempsey sploh miren. V četrtem boju proti nekdanjemu angleškemu mojstru Chandlerju se je Dempsey samo branil in je bil kljub svoji teži hitel kot panter, tako da Chandler ni enkrat ni mogel zadeti. Pričužili strokovnjaki so bili edini v sodbi, da je svetovno moštstvo v prav dobrih rokah.

Tenis-turnir v Wimbledonu se je končal na vsej črti z zmago Francozov. V moški skupini je zmagal R. Lacoste, v ženski S. Leunglen; v moškem parnem igranju Lacoste in J. Borotra; v ženskem Leunglen in Ryan; v mešanem parnem igranju Leunglen in Borotra. Če bi bila namesto Ryanove igrala Francozinja Billont, bi bili vsi zmagovalci Francozi. Lacoste je rekel, da Angleži moštstva v tenisu ne bodo nikdar več dobili nazaj, ker se ne specializirajo. Igre Lacoste-Borotra so šle za moštstvo sveta in so se končale s temile točkami za Lacoste: 6 : 3, 6 : 3, 4 : 6, 8 : 6, skupno torej 24 : 18 ali 4 : 3. Pravi svetovni mojster je Amerikaneec Tilden, pa ga ni bilo zraven. Lacoste je miren, premišljen, metoditen, priden, se zna zatajiti, se ne razburi, ni nevoljen, če se mu udarec posreči, ni vesel, če se mu posreči. Borotra je razdražljiv, se smešlja, je bolj površen, občinstvu bolj prikljuživ, zelo učen, a le preveč temperamenten. Sicer pa skoz in skoz pravi sportsman, če dobi ali zgubi.

Knjige in revije.

Nova revija. V jeseni — koncem septembra 1925 — začne v Ljubljani v založbi »Vigred« (I. Albrecht, Ljubljana, Škofja ulica 8-I.) izhajati nova znanstvena revija: »Casopis za filozofijo. Revija, ki bo v obsegu 3 tiskovnih pol in v obliki velike osmerke izhajala četrtletno, bo urejeval profesor filozofije na ljubljanski univerzi, dr. France Veber. Z revijo bo gotovo ustrezno vsem omikrogom, ki se zanimajo za to panogo znanosti.

Naznanila.

»Doma«. Danes ob 9 popoldne se vrši v dvorani Mestnega doma v Ljubljani izredni občni zbor »D o m a« a stavbene zadruge državnih namočencev in upokojencev v Ljubljani.

Društvo pisarniških oficijantov, oficijantk, pomočnikov in pomočnic kraljevine SHS za Slovenijo v Ljubljani sklicuje občni zbor za dne 22. t. m. ob pol 19 v restavraciji »pri Levur«, Gospodarska cesta. Udeležba obvezna. Odbor.

Raznoterosti.

Belo zlato.

Ali sploh smemo govoriti o belem zlatu? Ali ni zlato, odvzeto globinam zemlje ter strugam rek, po katerem hlepajo človeške misli odkar obstoja svet, enako solncu v svojem ognjenem rumenem blesku? Zlatorumene so bile krone mogočnikov, zlatorumen njih denar in okrasje.

Izjema pa je tudi tukaj. Rumeno zlato ni vedno prednjačilo drugim kovinam. Za časa egiptovskih faraonov je bilo zlato potisnjeno v ozadje, ko so našli takrat redko srebro, ki si je s svojim belim sijajem pridobilo izredno naklonjenost. Že takrat torej je zmagalo belo »zlato«, ki je po nekaj tisočletjih doseglo triumf v še redkejši in bolj dragoceni platini. Da pa je platina zadobila pri kinču in okrasjih tako odlično mesto je resnično vzrok le njen svetlobeli sijaj.

Platina je dragocena kovina novega časa, ki je ponosni zamozavesti svoje neprekosljivosti premagala zlato starega časa vsaj za toliko dobo, dokler zopet zlato ne postane močnejše ali z lastno močjo ali pa s kako zvijačo.

Moda je danes v okraševanju biseroj in dragih kamnov naklonjena platini. Svetlobeli briljanti ne trpijo poleg sebe rumenega zlata, ker tega ne pripuščata moderni čas in njegova zahteva. Za vdelavo dragih kamnov je zaželjena bela barva, posebno za briljante, ki nikjer ne razvijajo toliko sijaja kot v najdražji kovini, v platini. Zlato je padlo v nemilost in moralo se je skloniti pred platino. »Če bi bilo vsaj belo!« kliče zlato. — Napredujoča znanost pa je temu klicu podala žarek upanja.

Danes je znano »belo zlato«, 18 karatno, v veliki meri slično platini, zmes zlata s posebnimi kovinami, s čimur se pridobi tudi platini podoben zvok. Belemu zlatu manjka še mnoge lastnosti, da bo postalo platini enako; ni tako lepo belo kot platina, toda cena je veliko nižja. Marsikdo bo radi barvo uporabljal pri draguljih belo-zlato vdelavo, ki je cenejša, a na zunaj je podobna platini. Vedno bolj se belo zlato uporablja kot nadomestilo za platino in gotovo je, da bo v bodočnosti doseglo tudi primerno vpoštevanje.

Iz Londona v Pariz v 13 urah.

Znani angleški letavec Cobhan se je peljal v Berlin, da bi bil pri Hindenburgovi prisegi zraven. »Po zajtrku smo odšli iz Londona in smo prileteli po šesturni vožnji v Berlin na kosilo; napravil sem pot 1000 km, na uro ca 170 km. Bila je zelo prijetna vožnja, kajti kje imaš večji mir kakor visoko gori v zraku; lepo sem sedel spredaj, nihče me ni nadlegoval, nihče ni hotel z menoj govoriti, noben telefon me ni klical. Za menoj se je peljal v kabini inženier Elliott. Ko sva bila že čez Kanal, sem odprl okence kabine in sem pogledal, kaj dela. Kakor navadno ga je sladki mir v aeroplanu, dobri zrak v višini 1000 metrov in enakomerno brnjenje stroja uspavalo, in lepo je spal, s smehljajem na ustnicah. Prepričan sem, da je zračno potovanje najboljši počitek za trudne ljudi. Pristal sem na novem berlinskem letališču Tempelhof, ki bo postalo eno najlepših letališč sveta. 20 minut potem, ko sem pristal, sem bil v hotelu, ob trideset na 1 sem videl Hindenburga, ob eni smo se spet dvignili v zrak in smo bili po 6 in trideset urni vožnji ob trideset na 8 spet v Londonu. Torej lahko londonski trgovec vse jutro opravlja svoje trgovske posle doma, leti nato v Berlin in gre v gledališče. Drugo jutro opravi v Berlinu svoje posle in je zvečer spet doma v Londonu pri večerji. Tako napravi 2000 km v 13 urah in je samo 32 ur odsoten od doma. Z železnico in parnikom bi trajala taka vožnja namani net dni.«

Gospodarstvo.

A. O.:

Položaj na mlečnem trgu.

Vsled dviga dinarja so padle cene vsem kmetijskim pridelkom, ker jih radi preobličimo moramo izvažati. Nekateri pridelki se kljub nizki ceni težko spravijo 4 denar, n. pr. les, živina, seno itd. Dvig dinarja ni zadel samo industrijo in trgovino, ki sta navezani na izvoz, ampak tudi prav občutno naše kmečko prebivalstvo, ki mora svoje pridelke prodajati pod ceno, a potrebščine, ki jih rabi (obleko, čevlje, orodje itd.), plačevati še skoraj po starih visokih cenah (in deloma že po višjih zaradi nove carinske tarife! Op. uredn.).

Eden izmed glavnih virov dohodkov našega kmeta leži v mlekarstvu. V Sloveniji je isto že precej razvito, kar se razvidi iz tega, da smo v letu 1924. izvozili dnevno v večja mesta Avstrije po ca. 30.000 litrov mleka. Tudi potrebe domačega trga so bile popolnoma krite in niti za praznike ni primanjkovalo mleka ali mlečnih izdelkov. Avstrija je bila preteklo leto dobra odjemalka za naše mleko ter je kljub nizkemu stanju avstrijske krone plačevala primerne cene. Ker pa so naše mlekarne vse odvisno mleko izvozile iz države, so se na domačem trgu dosegle prav lepe cene, ker blaga pač ni bilo preveč, ponudba pa je komaj odgovarjala naročilom.

Nastal pa je tudi preobrat na mlečnem trgu, deloma ker je nastopila doma nadprodukcija, deloma ker je narasel dinar. Zunanja vrednost dinarja raste tako hitro, da se naše domače prilike niso mogle prilagoditi novemu položaju, ker notranja vrednost dinarja še oddaleč ne odgovarja borzni notaciji. Tudi v tekočem letu je bil izvoz mleka še do meseca aprila na višini ca. 20.000 litrov dnevno. Vsa dobava se je vršila foo. Avstrija v šilingih, plačljiva mesec dni po dobavi mleka. Valutne difference so bile torej pri mlekarneh na dnevnem redu. Mlekarne so enako, kakor lesni trgovci pri liri, imele v velike svote segaajoče zgube pri šilingih. Posledica tega je bila, da se je ustavil izvoz in danes gre čez mejo približno le 6000 litrov mleka dnevno, dasi je sedaj največja sezija. Ker pa je prišla ta situacija zelo ugodno predvsem Češki in Ogrski, sta ti državi prevzeli odjemalce naših dobaviteljev, kar jim je z ozirom na njihovo stalno valuto (čK in stabilizirana oK) prišlo zelo ugodno. Mi pa smo s tem izgubili zunanji trg ter nam težko, četudi se prilike konsolidirajo, dobiti nazaj odjemalce.

Ker se mleko ni moglo izvoziti, so ga začele naše mlekarne predelovati v razne sire in maslo. Začela se je naenkrat velika industrija mlečnih izdelkov, vsled tega tudi naenkrat velika ponudba tega blaga. Kopicijo se čimdalje bolj zaloge sira v sirnih kletih ter zaloge masla v hladilnicah. Vedno večja ponudba povzroča padanje cen tem izdelkom. Samo dva primera: en gros cena domačemu polnomastnemu ementalškemu siru v mesecu aprilu t. l. je bila 43 Din za kg, danes 32 do 36 Din. Cena čajnemu maslu v aprilu t. l. 75 Din za kg, danes 55 Din. Toda žalibog tudi po teh cenah se ne bo dalo vnovčiti blaga, ker naš domači trg istega ne bo mogel konsumirati, zato je misliti na izvoz. Ako pogledamo cene, ki so danes na tržiščih v dveh sosednih državah, vidimo, da prodajata v en gros trgovini:

1. Avstrija: la čajno maslo 7 do 7,10 S (Din 56), polnomastni domači ementalški sir 4 do 4,60 S (Din 33).

2. Italija: la čajno maslo Lit. 20 (Din 43), polnomastni domači ementalški sir Lit. 10,50 (Din 22,50).

Obe državi pa imata zaščitno uvozno carino, ki znaša pri maslu v Avstriji 20 zlatih kron za 100 kg, pri siru nekaj manj. Treba pa je razen carine kalkulirati tudi drago vozniš, carinske manipulacije, prometni davek itd. Medtem pa, ko vlada v Italiji sami že nad 2 leti velika nadprodukcija, in nismo mogli že od leta 1922. izvažati v to državo nobenega blaga, je začela tudi Avstrija z velikimi podporami, katere naklanja kmetovalcem, forsirati živinorejo in mlekarstvo, hoteli doseči čimprej zadostno množino lastnega mleka ter s tem preprečiti uvoz iz tujih držav. Ta namen je avstrijska vlada delno že dosegla, kar je razvidno iz statistike na Dunaj poslanega mleka. Dunaj je porabil pred vojno ca. 900 tisoč litrov mleka dnevno, k tej množini sta prispevali Štajerska s 1000 l in Gornja Avstrija pa tudi po 1000 l. Sedaj pa, ko Dunaj konsumira komaj 800.000 l dnevno, pošilja Štajerska dnevno 20.000 l in Gornja Avstrija 18.000 litrov. Razen tega je začela z odposiljanjem na Dunaj tudi Solnograška, ki pred vojno sploh ni prišla v poštev za dunajski trg.

Iz navedenih dejstev proti našemu mlekarstvu težka kriza. Ista se že čuti, ker so bile mlekarne v zadnjem času primorane znižati nakupne cene mleka za ca. 0,75 Din pri litru. Našemu mestnemu prebivalstvu je prišlo to znižanje zelo ugodno, ker so prodajne cene v mestih, posebno v Ljubljani, padle za isto svoto.

Pri celem položaju pa je najbolj nezadovoljen naš mlekodajalec, t. j. kmet, v drugi vrsti pa tudi naše mlekarne, ki so, kakor že zgoraj povdarjeno, zgubile na eni strani pri valutnih zgubah, na drugi strani pa pri znižanju cen zalogi mlečnih izdelkov. Kakor pa kaže bodočnost, ne bo pomagalo nič drugega,

kakor znižati cene mleku in izdelkom pod svetovno pariteto ter iskati zunanjih odjemalcev za odjem našega blaga. Za zunanji trg pa je potreba, da je izdelek prvovrsten in to je največja naloga, ki jo bo treba premagati v tej krizi.

Pred V. ljubljanskim velesejemom.

Vsakemu mora pasti v oči veliko zanimanje tujcev za naš Ljubljanski velesejem. Francozi, Nemci, Angleži, Belgija, Čehi in Italijani kažejo tako veliko zanimanje za naš velesejem, da mi ne moremo iti kar tako preko tega. Vsekakor streme ti tujci za osvojitvijo tržišča v Jugoslaviji. Vse nove in mlade države imajo velike potrebe industrijskih produktov, posebno onih, katerih same ne proizvajajo. Zato omenjeni narodi prinašajo in razstavljajo na velesejmu svoje najboljše produkte, za katere žele najti novih tržišč.

Za nas je to velika korist, ker nas to najbolj čuti, kako moremo sčasoma tudi sami priti do istih proizvodov. Vsled tega ne moremo dovolj toplo priporočati vsem našim trgovcem in industrijalcem, da pridejo na velesejem. Potrebno je tuje izdelke ne samo pregledati, ampak si jih dati razložiti ter točno proučiti sam način proizvodnje, kakor tudi stroške in pogoje za to. Velesejem mora biti neke vrste šola za pridobitnike in vse njihove interese.

Poleg samih inozemskih producentov pride na velesejem mnogo tujcev, da na licu mesta prouče naše lastne izdelke. Pridobitniki drugih narodov niso tako ravnodušni napram tujim izdelkom. Tuji pridobitniki znajo dobro računati in nikdar jim ni žal niti truda, niti stroškov, da nekaj novega vidijo in se nauče. Mi imamo dovolj prostora za razvoj lastne industrije, katere bi v resnici mogli imeti veliko več, kakor je pa imamo. Pred tujim svetom moramo pokazati celo našo domačo produkcijo. Nihče od domačih industrijcev ne bi imel izostati od velesejma; tudi obrtnišvo ne; če je poedinec prešibek, potem združeno! To ni samo moralna in stanovska dolžnost, ampak neovrgljivo je to tudi na korist vsakega poedinca. Mi imamo danes v Jugoslaviji že toliko in tako dobrih industrijskih izdelkov, da bi veliko tega zamogli že izvažati, če bilo v nas več podjetnega duha. Marsikateri trgovec bi raje kupoval domače izdelke, ko bi zanje vedel in ko bi jih videl.

V sramoto bi nam bilo, če bodo za letošnji ljubljanski velesejem, ki se prične 20. avgusta, pokazali tujci več zanimanja, kakor pa domači pridobitni krogi. Tem kličemo: še je čas.

Trst.

Trst kot pomorska luka se je moral že pod prejšnjim režimom ostro boriti za svoj obstoj in razvoj z raznimi konkurenti, posebno pa s Hamburgom in Reko. Ta boj se je sedaj poostрил, ker večjejo na eni strani sedanjo Avstrijo tudi politični interesi na Nemčiji proti Italiji, na drugi strani pa je nastopil kot tekmeček namesto Reke Sušak z ostalimi jugoslovanskimi lukami in vsem neposrednim zaledjem, ki politično in gospodarsko teži proč od Trsta. Isto velja več ali manj o ostalih nasledstvenih državah bivše Avstro-Ogrske: Češkoslovaški, Ogrski in Poljski. Na vsak način te države niso politično toliko zainteresirane na Italiji, da bi njej na ljubo odklanjale gmotne ugodnosti, ki jim jih pri prekomorskem uvozu in izvozu nudi kaka druga država, pa naj je to tudi Nemčija.

Da se skuša Jugoslavija popolnoma osamosvojiti v pomorski trgovini, je več nego naravno in bi bilo absurdno misliti, da bi se hotela dežela s tako morsko obalo, kakor jo imamo mi, in njenim plovbi oddavna večim prebivalstvom odreči lastnemu pomorstvu. Na drugi strani pa mora Hamburg danes, ko so odpadle lastne kolonije, borbo za svoj obstoj in razvoj do skrajnosti napeti. Na usodi Hamburga je interesirana celokupna Nemčija, zato se ni čuditi, da se je vse sklenilo, da mu omogoči čim uspešnejšo borbo, ki je v prvi vrsti naperjena proti Trstu.

Trstu kot luki proti torej od dveh strani resna nevarnost. A nezadovoljen, obubožen Trst bi pomenil zopet za Italijo jako nevarno rano na njeni občutljivi severnovzhodni meji. Zato se ni čuditi, da vzbuja dvostranska borba proti Trstu v Rimu samem resne skrbi. O tem priča uvodnik, ki ga je te dni priobčilo Mussolinijevo osebno glasilo »Popolo d'Italia«. List opozarja na nemško in jugoslovansko ofenzivo proti Trstu, ki da se že nekaj mesecev čuti. Posebno silen je nemški pritisk, izvaja »P. L.«. Tarifa vojna je polnem teku. Vse nemške paroplovne družbe so se združile v enotno organizacijo »Transmare« in potem te mogočne organizacije si hočejo zagotoviti trgovino Češkoslovaške, Avstrije, Ogrske in Poljske.

Nemški sistem, pravi »P. L.«, se ni izpremenil: fantastično znižanje brodnin in železniških tarif, konkurenca, ki ne pozna meje, to je način nemškega boja. Tako je mogoče, da prihaja češkoslovaški sladkor več nego enkrat cenejši v Hamburg nego v Trst (15 : 35).

Brodnina je v sledečem razmerju: Hamburg—Carigrad 19 : 19, Hamburg—Smirna in Trst—Smirna 20,6 : 23, Hamburg—Aleksandrija in Trst—Aleksandrija 18 : 19, Hamburg—Jafa—Haifa—Beirut in Trst—Jafa—Haifa—Beirut 23 : 25, Hamburg—Solun in Trst—Solun 19 : 19. Tako je Nemcem mogoče, da odvezemajo Italiji celo trgovino v Levanti. Deželam bivše avstro-ogrške monarhije so na vseh železnih dovoilih 60-ostotni popust in vse mogoče druge ugodnosti.

Glede jugoslovanske konkurence piše »P. L.«: »Tudi mlada jugoslovanska trgovska mornarica nastopa na Jadranu kot konkurent. Splitske in sušaske paroplovne družbe nabavljajo nove, moderne parnike za potniško plovbo ne samo ob dalmatinski obali, ampak tudi za promet z italijansko obalo ter prihajajo že celo do Levante in Severne Afrike. Poleg italijanskih zvez vstajajo nove — jugoslovanske.«

List prihaja do zaključka, da je najboljša obramba proti tej ofenzivi organizacija. Treba se je nemudoma lotiti široke politike na Jadranu in brez tesnoročnosti sprejeti boj z železniškimi tarifami in brodninami.

* * *

Razstav v Chisinau (Romunija). V Chisinau v Romuniji se vrši od 15. avgusta do 30. septembra t. l. splošna razstava.

Carinski dohodki. V tretji desetini meseca junija t. l. so znašali carinski dohodki 49 milijonov 379.401 dinar napram 47.933. 545 dinarjev v drugi desetini junija t. l. — Sledeče carinarnice so dale v tretji desetini meseca junija 1925 dohodkov: Maribor 2,356.427 dinarjev, Ljubljana 2,253.333 dinarjev, Jesenice 450.483 dinarjev, Rakek 407.354 dinarjev ter G. Radgona 130.694 dinarjev. — Skupno so dosegli v mesecu juniju t. l. 148,736.262 dinarjev, v maju t. l. 185,760.691 dinarjev ter v aprilu t. l. 164,271.795 dinarjev.

Manufakturni in nov carinski tarif. Po strokovnih poročilih si tekstilna stroka še ni popolnoma na jasnem glede novega carinskega tarifa. Položaj se bode razjasnil, čim dospel iz inozemstva za zimsko sezono naročeno blago in se izvedejo kalkulacije. Temeljne carinske postavke za glavne predmete tekstilne branže so se zvišale povprečno za 35—40%. Pri kalkulacij posameznih predmetov bo seveda treba upoštevati povišani tarif, kar bo naravno povzročilo porast blagovnih cen. Povišana carina bo onim manjšim trgovcem, ki so dobivali dosedaj blago naravnost iz inozemstva, onemogočala nadaljnjo direktno nabavo v inozemstvu, ker bo taka nabava v bodoče vsled zvišane carine zahtevala veliko več sredstev v gotovini. Naloga veletrgovcev bo torej, da prilagodijo svoje obrate tudi za to odjemalce, kateri bodo po vsej priliki prisiljeni, kupovati blago pri njih. Novi carinski tarif bo torej razmere veletrgovcev glede kreditnega vprašanja izdatno poslabšal, ker bodo morali izdajati za carino skoro polovico več kakor dosedaj. V zvezi s tem bodo morali brezpogojno omejiti kredite, skrajšati plačilne roke in zahtevati takojšnje plačilo prevoznih in carinskih izdatkov. Tudi inozemski dobavitelji bodo morali upoštevati nov položaj, kakoršnega ustvarja pri nas carinski tarif, in našim odjemalcem dovoljevati ugodnejše pogoje. Tuzemske cene so zaenkrat še neizpremenjene, računati pa moramo brezpogojno s povišanjem cen radi novega carinskega tarifa.

Pogajanja o mednarodnem lesnem kartelu. Kakor poroča »Neue Freie Presse«, so sedaj v teku pogajanja za stvarjenje mednarodnega lesnega kartela, ki bi zaenkrat obsegal Romunijo, Jugoslavijo, Češkoslovaško in Avstrijo. Nameravajo ustanoviti organizacijo, ki bi ukrenila cene za različna eksportna področja za vso lesno industrijo, torej tudi za predelovanje lesa, podobno kakor je to slučaj pri drugih surovinah. Pozneje bi se priključila tudi Švedska. Tako bi bila zaščitena produkcijska ozemlja, ki so sedaj vkrizli, pri naraščajočih produkcijskih stroških. Ta kooperacija se bo kmalu izvršila, ker podkita ta stremiljenja konzern, ki ga vodi skupina bratov Rosenberg. Skupina je ustanovila v družbi z banko Aufhäuser v Monakovem, trdko Bleichröder v Berlinu, Avstrijskim kreditnim zavodom, z Banca Commerciale Italiana, z Deutsche Bank v Berlinu, z banko Hoppe & Co, banko Schröder in s »Schweizerischer Bankverein« Delniško družbo za lesne vrednote v Curihu (kapital 30 milijonov švicarskih frankov). Družba ima dobre zveze z Ameriko.

Franska zunanja trgovina v prvi polovici 1925. Iz Pariza poročajo, da je v prvih 6 mesecih t. l. znašal uvoz v Francijo 18.836 milijonov frankov (19.854 milijonov frankov v prvi polovici lanskega leta). Izvoz pa je dosegel letos 21.624 milijonov frankov (v prvih 6 mesecih lani 21.239 milijonov frankov).

BORZA.

18. julija 1925.

DENAR.

Zagreb. V današnjem prostoru prometu so bili sledeči tečaj: Italija 211,50 (209,16—212,16), London 277,75 (275,70—278,70), New-york 57 (56,57—57,37), Pariz 270 (269,50 do 274,50), Štuttgart 1.697,5 (1.683—1.707), Dunaj 8,04 (7,965—8,085), Curih 11,00 (11,04—11,14).

Curih (Predborza). Belgrad 9,05 (9,05), Italija 19,05 (19), London 25,04 (25,035), New-york 51,5 (51,5), Pariz 24,25 (24,20), Praga 15,25 (15,25), Dunaj 72,55 (72,55).

GRITZNER in FENIKS KOLESA

in silvalni stroji edino elegantni, najtrpežnejši, zato tudi najcenejši samo pri

JOS. PETELINC-U,

poleg Prešernovega spomenika, Ljubljana.

Delavnemu ljudstvu.

Čas, ki v njem živimo, je v znamenju četrtega delavskega sloja, ki prehaja iz podrejenega stališča k stanovski samostojnosti. Široki delavski sloji, ki so se razvili v ozračju novodobnega industrializma, tehnike, tovarni, nepreglednih delavskih naselbin, so se vzdignili v orjaškem boju iz svojega brezpravnega stališča in zahtevajo stanovsko ravnopravnost. Svetovni prevrat je mahoma pomel sredi sodki, kakor da je delavec manjvredno bitje, ki ga je treba voditi in nadzorovati. Delavstvo je v dobi demokracije prišlo povsod do odločilnega vpliva, v mektih zastopih, občilih, deželah, državi in v splošnem kulturnem življenju.

Zal, da nismo delavci v polni meri došli tem nalogam. Novi čas je naše delavno ljudstvo našel nepravilno; zato je velika nevarnost, da zgubimo vse pridobitve in pademo nazaj v odvisnost gospodujočih slojev. Srečo pretresa in boli vsakega zavednega delavca, ko vidi, kako se delavstvo zopet potiska v stran, kako zgubljamo postojanko za postojanko v javnem in gospodarskem življenju.

Tovariši! Ali res nismo zreli za svobodo, sodelovanje, enakopravnost z drugimi sloji? Ali so zastoj krvaveli naši prvoborniki in stanovski tovariši za našo svobodo? Ali smo mi res nesposobni otroci vrlih mož, ki so za naše pravice trpeli in umirali?

Ne smemo in nečemo biti! Bodimo vredni svobode, vredni svojih prvobornikov, svojih očetov! Pokažimo s svojim delom, da nismo le vredni svojih prednikov, temveč, da smo tudi zreli za svobodo, da znamo in hočemo sodelovati enakopravno in enako sposobni z drugimi stanovni človeške družbe!

Tovariši! Ne zapirajmo oči pred resnico! Naša premala izobrazba je vzrok, da delavci še ne zavzemamo v našem javnem življenju mesta, ki nam po pravici gre. Naši dadi se niso mogli prosto razvijati in izobraževati, ker so ječali pod težo brezpravnosti. Ako nam, ki smo svobodni, ni mar za lastno izobrazbo in napredek, bi bil to neodpušljiv greh. Zavedati se moramo, da si bomo le z vsestransko izobrazbo in duševno zrelostjo priborili in ohranili enako mesto z drugimi sloji.

Kdor ljubi svoj stan in hoče biti pravi delavec, mora sodelovati, da naš delavski stan dvignemo v izobrazbi in ga usposobimo za naloge, ki mu jih stavlja dvajseto stoletje. Nihče nam ne more dati izobrazbe, sami si jo moramo ustvariti. Kakor si rastlina sama ustvari svoje vejice, liste in cvet, — tako si mora tudi delavstvo ustvariti svojo stanovsko kulturo. Kmet si je ustvaril tekom tisočletij svojo stanovsko kulturo, kulturo slovenskih kmečkih hiš, v njenih običajih, narodni noši, umetnosti, ki je pristno slovenska, zrastle na slovenski grudi.

Tudi mi si moramo ustvariti podobno kulturo, ki bo rasla iz naših slovenskih delavskih razmer, iz naše delavske duše, iz naših delavskih družin, naših žen, otrok, delavskih domov, delavskih stanovskih zadrug, ki se bo razodevala v naši delavski obleki, segah, v našem čiščenju Boga, v naših delavskih naselbinah. Enkrat za vselej hočemo nehati posnemati druge sloje, jih zavidati za njihove dobrine, v naši delavski duši imamo dovolj zakladov, ki jih je treba samo odkriti, dvigniti, in vzbrstelo in vzcvetelo bo novo življenje, ki nam pridobi pri vseh spoštovanju in ugled.

Svojo lastno stanovsko izobrazbo in kulturo grodeč, bomo skupno z drugimi sloji enakopravno ustvarili vzajemno ljudsko in narodno blagobit, veselo in iskreno z njimi sodelovali v svojih domačih vaseh, občinah, župnijah, okrajih, deželi in državi, v kulturnih in prosvetnih zajednicah, ustvarjajoč z njimi skupno slovensko in jugoslovansko ljudsko kulturo.

Da položimo temelje za to novo, pristno delavsko kulturo, vas kličemo na

DELAJSKI DAN,

ki se vrši dne 8. septembra tega leta v Mariboru. Vabljeni ste vsi, ki delate v lepi Sloveniji. Iskreno dobrodošli so nam tudi bratje Hrvati in Srbi, ki nosijo z nami isto breme in sestavljajo skupaj z nami jugoslovanski delavski stan.

Na veselo svidenje ob našem delavskem prazniku!

Maribor, dne 17. julija 1925.

Za Jugoslov. strok. zvezo, okrožje Maribor: dr. Voble, l. r.; dr. Jeraj, l. r.; Andrej Semenič l. r.; Vinko Munda l. r.; Milko Bedjanič.

Turisti, turistinje!

Vsa oblačila, primerna za pohod in planine, iz najtrpežnejšega sukna, damske hlače, krila itd. izgotavlja in dobavlja po meri kar najceneje trdka

DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znakom!

Zamenjam stanovanje

2 sob in kuhinje, v sredini mesta, z enakim ali večjim, s stranko brez otrok. - Ponudbe se prosi na upravo pod šifro »Dobra zamenjava«.

Krojaškega VAJENCA sprejme takoj ALOJZIJ NOVAK — DOMZALE. 4673

Mesarski vajenec

zdrav in močan, sin poštenih kmečkih staršev, SE SPREJME. Naslov v upravi »Slovenca« pod števil. 4701.

NAMEŠČENCI

vseh strok morejo dobiti v najkrajšem času nameščenje v Sloveniji, Hrvaški in drugod, ako se takoj pisмено obrne na Oglasno-nameševalni odsek »DELTA-STAN«, Zagreb, Ilica št. 7.

VEZALKA

dr. z o. z., mehanična pletilnica trakov v Kamniku, naznanja cenj. svojim odjemalcem, da izdeluje slejkoprej vse vrste v njeno stroko spadajočih predmetov. — Točna in solidna postrežba.

MLADENKA išče mesta

vzgojiteljice

Je perfektna v slov. in nem. — Ponudbe upr. pod št. 4533.

POPOLNA OSKRBA!

1 ali 2 starčka brez vsake pomoči se sprejmeta takoj v popolno in dobro oskrbo do smrti, kateri zamore pomagati z 150 do 200.000 Din pri posvetu in obrti. — Cenj. ponudbe upravi lista pod: »Dobro oskrbljen št. 4683«.

Razpisuje se služba **organista in cerkvenika**

v Mirni peči. Dohodki so v biri in nekaj iz zemljišča in prosto stanovanje. Prednost imajo tisti, ki so zmožni tudi opravljati službo občinskega tajnika. — Prošnje je nasloviti na župni urad Mirna peč do 15. avg. t. l. Službo je nastopiti do dne 25. septembra t. l.

Išče se popoln. samostojna **KUHARICA**

za trgovsko hišo. Plača mesečno 500 Din. — Naslov v upravi Slov. pod št. 4612.

Išče se za takoj samostojen in stroke večje

POSLOVODJA

ali pa KUPEC (prodaj. pogoji zelo povoljni) za vpeljano tvornico keksov in finega peciva v prometnem industrijskem kraju na Gorenjskem. Poslovodje kavcije zmožni imajo prednost. — Samo resne ponudbe na upravo pod Tovarna keksov.

BLAGAJNČARKA

a kavcijo, večša strojeplisa, po možnosti nem. ali hrvat. jezika, se sprejme. Ponudbe z navedbo višine kavcije in zahtevkov pod »Stalno« št. 4636 na upravo »Slovenca«.

delovodjo

kateri se razume tudi v električni stroki. — Ponudbe na FRANC GALLE, Bistra pri Borovnici. 4654

Bančni uradnik

v Ljubljani, s 6-letno prakso, želi menjati službo. Sprejme jo v kakem denarnem zavodu ali pa tudi v kakem večjem trgovskem ali industrijskem podjetju. — Cenjene ponudbe upravi lista pod »Dobra mož«. 4691

Gospodično

najraje prodajal. sprejem na stanovanje. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod števil. 4692.

PRODAJALKA

galanterijske stroke, starejša moč, izveščana v predtiskarstvu, išče službo. — Cenj. ponudbe prosi na upravo lista pod šifro »Takoj«. 4665

Kdor zna izdelovati GUMBE, naj javi svoj naslov upravi »Slovenca« pod »GUMBI« št. 4674.

Bukovo oglje

najceneje in najboljše — na vagonc in na posamezne vreče H. SKALA, Ljubljana — Mirje št. 4. 4620

UČENKA, zdravega, z dobrimi šol. spričevati, dober računar, sprejme trgovina z meš. blagom v okol. Ptuj. Stanovanje in hrana v hiši. Dopise na upravo lista pod »Trgovca« št. 4667.

KROJAČE

za veliko in fino delo sprejme trdka JOSIP CEH — Ponikve - Trebnje. Hrana in stanovanje istotam. 4666

Sprejem pošteno gospodično

Cena sobi in kurjavi 300 Din mesečno. Ponudbe na upravo lista pod »Počitnice na Gorenjskem«. 4714

Organistka išče mesta. Ponudbe pod »Takoj« 4711.

Gospodična želi mesto vzgojitelj. Pon. pod Klavir 4712.

Podobarski pomočnik, crtnar, večje tudi vseh v mizarsko stroko spadajočih del. išče dela pri kakršnemkoli podjetju. Naslov pove uprava pod št. 4668.

Na stanovanje in hrano se sprejme gospodična. Naslov v upravi »Slovenca« pod »1. avgust« št. 4698.

Hišni posestniki

ki si žele mirne in snagoljubne stranke, naj predložijo svoje ponudbe pod šifro »Najemnik« na upravo lista.

LEPO STANOVANJE v sredini mesta, Mestni trg, 4 sobe s pritliklin. parket, elektrika, zamenjam pod gotovimi pogoji takoj za manjše, lahko tudi na periferiji. — Ponudbe pod »Pravilnik« št. 4710 upravi lista.

ZAMENJAM stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje in drugih pritliklin, za enako ali tudi manjše. — Naslov v upravi lista pod števil. 4695.

Več stanovanj

zamenja »POSREDOVALEC« - Sv. Petra cesta št. 23 L.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril v CELJU — BREG števil. 14,

živinozdravniško prakso.

Potrudil se bom, da si pridobim splošno zaupanje in prosim, da me v slučaju potrebe blagovolite zahtevati.

JOŽA KELUC,

živinozdravnik.

V torek dne 21. t. m. ob 9. uri se prodaja pri sodišču v Kamniku na javni dražbi **močen vrtni STROJ** (Bohrmaschine). 4675

POZOR UPOKOJENCI!

Ugodno se prodaja **hišica** - Z VRTOM - blizu Ljubljane, obstoječa iz 2 sob, kuhinje, jed. shrambe, z elektr. lučjo. Ravno tam se prodaja dobro ohranjen pletilni STROJ št. 8. Naslov v upravi lista pod št. 4664.

Motorno kolo

dobro ohranjeno, angl. 7/12 P. H., s priklopnim vozom, se ugodno prodaja. — Ogledati pri SINKOVIC, mehanik — grad Maribor. 4677

Naprodaj je hiša

v Češnjevku št. 14, z lepim sad. vrtom. Pri hiši je tudi prvovrstna njiva, 7 mernikov posevke; hiša stoji ob prom. cesti v Cerklje. Resni kupci naj se zgledajo pri VINKO FRANTAR, Senčur p. Kranju

KUPIMO VEČJO MNOŽINO

bukovih drv lanskega sečnja, po 1 m dolgih. — Ponudbe z navedbo cene franko vagon na »AGEKO«, d. z o. z. — Ljubljana, Sv. Petra cesta 27. 4682

Semenska ajda

črna in siva, rdeča detelja in grahova se dobi pri Fran. Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Pozor! Za zimo!

Zavodi, peki, gostilničarji, privatniki la suha bukovca, drva dobite najceneje. Pojasnila daje Ivan Kraker ml., Slomškova ul. 7, III., Ljublj.

Borove hlode

iščem v nakup 3—5000 komadov, 8, 9, 10 metrov dolžine, na tankem kraju 14 do 16 cm debeline. Ponudbe naj se pošljejo na addresso: Leon BERGER, Brod n. S.

Naprodaj je velika dvonadstr. hiša

z velikim dvorišnim enonadstropnim poslopjem in velikim dvojnimi dvoriščem in vrtom, v kateri se nahaja manufakturna trgovina in moderno urejena kavarna. Poslopja zadostujejo največjim obratom, v lepem mestu Slovenije. — Naslov pove uprava lista pod št. 4657.

PRODAJA VINA!

Večje količine starih in novih vin iz lastnih vinogradov prodaja: Ravateljstvo nadpiskupskih dobara, Zagreb, Vaška ul. 75.

Enodružinsko vilo

6—7 sob, komfort, v neposredni bližini mestnega centra, kupim. Pismene ponudbe pod št. 4679 na upravo tega lista.

PRODRAM radi selitve

Novo hišo

3 sobe, kuhinjo, klet, zraven hiše velik vrt, 5 minut od post. Vižmarje; cena 60.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod števil. 4700.

Naprodaj je VIOLINA, stroj za snaženje tal. — Barake, Friskove - Perdan.

PRODA SE

enonadstropno poslopje z ograjenim krasnim vrtom, 2600 m² in gospodarskim poslopjem, pripravno za kakšno obrt v lepem mestu na Gorenjskem. — Pismo ali ustmena pojasnila da Ing. Rudolf Treo, Ljubljana, Gosposvetska 12, 12—2, II.

Vila »Sreča«.

Naprodaj je HIŠA, katere je bila 12. julija 1925 kot glavni dobitnik zadeta. — Več pove lastnik JOS. DEJAK, Ljubljana - tobačna tovarna.

Vsel selitve iz Ljubljane se prodajo po ugodni ceni kompl. **oprava spalnice, jedilnice in kuhinje**, vse zelo dobro ohranjeno, iz trdega lesa. Obenem se prodajo tudi preproge in porcelanasta posoda. — Naslov v upravi lista pod števil. 4633.

Planino dobro ohranjen, dober glas, se prodaja. Cena 7500 Din. — JUNTES, Velika žolnarska 10/II, Trnovo. 4703

Kratek klavir

dobro ohranjen, ceno naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod števil. 4702.

Hiša

pritlikna, s frčalo, 5 sob, 2 kuhinji, pripravna za gostilno in trgovino, z majhnim vrtom, na najlepšem kraju v Šmartnem pri Litiji, ugodno naprodaj. — Več se izve pri N. L., Šmartno p. Lit. hiš. št. 20, I. nadstr. 4652

Rudge-Whitworth Ltd.

Excelsior Motor Co. Ltd.

prvorazredna, glasovita motorna KOLESA in MOTORJE za COLNE ima na zalogi Zastopstvo za SHS: Ing. NIKOLA MOLNAR Sombor, Venac Bojovića 22.

ZAHVALA.

Vsem, ki so z nami delili bridko izgubo našega dobrega očeta

VALENTINA LOŽARJA

izrekamo na tem mestu svojo najiskrenejšo zahvalo. Zlasti velja ta preč. duhovščini za tolažilne obiske ob času bolezni ter za spremstvo na zadnji poti, dalje preč. g. stolnemu kanoniku Al. Stroj, članom glasbenega društva »Ljubljana« za ganljive žalostinke na domu in ob grobu ter g. društvenemu podpredsedniku R. Sturm. Istotako najlepša hvala vsem darovalcem cvetja in vencev, vsem, ki so pokojnika tekom bolezni obiskovali, mu lajšali gorje, se ga spominjali v molitvi in ga tako častno spremlili k večnemu počitku. Končno še prisrčna hvala vsem, ki so nam preostalim ustmeno ali pisмено izrekli svoje sožalje.

V Ljubljani, dne 18. julija 1925.

ZALUJOČI OSTALI

Najnovejša iznajdba v veselje čevljarjev in občinstva,

ki ljubi zdravje, štedi denar in zahteva za svoje težko prislužene prihranke res dobro, zdravo in moderno obutev!

Prvi merilni in risalni aparatni sistem

svetovni patent »NOVO«! Vsak čevljar s patentom »NOVO« brez ravnila, transporterja in kompliciranih računov mojsterski krojni risar in modeler! Vsak čevljar, napravljen po sistemu »NOVO«, se prilagodi nogi kot vli! Vsakemu čevljarju najnovejša svetovna moda odprta knjiga! »NOVO« je edini predpogoj in temelj procvita čevljarke obrti in ljudskega zdravlja. — »NOVO« čevlji so bodoča znamenja sveta! — Zahtevajte patent »NOVO« pri Vašem trgovcu s čevlji, potrebščinami, občinstvo ga zahteva pri vsakem boljšem čevljarju. Pišite za pojasnila trdki: SERSEN & STEGMÜLLER — Maribor, Koroška 39.

„SLOVENEK“

Dobro je vsikdar naložen denar, ki ga insertent izda

za oglase

najbolj razširjenem dnevniku. Vsak oglas, pa bodisi v majhni obliki (najmanjši prostor za enkrat samo 5D)

zagotovi oglaševalcu gotov uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti, ali pa misli kaj kupiti, je

„Slovenec“ za insercijo ob vsaki priliki najbolj

je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren list za uspešno reklamo.

v tem med našim ljudstvom po deželi najbolj priprosti

zagotovi oglaševalcu gotov uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti, ali pa misli kaj kupiti, je

„Slovenec“ za insercijo ob vsaki priliki najbolj

priporočljiv!

Spalna oprava

politirana, iz hrastovega lesa, je naprodaj. — IVAN NOVAK, mizar — Vižmarje št. 65, Št. Vid nad Ljubljano.

DOBRO PLACAM

ležovo kožo

takoj. — Ponudbe na upravo lista pod: »Ježove kože«.

Proda se poceni majhen, poseben lep

voz (koleselj)

in voz za mesarja ali za vožnjo mleka na oljate osi. — Ponudbe: Gostilna Damiš, Studenci pri Mariboru. 4676

POZOR! DIJASKE GOSPODINJE!

Naprodaj imam par popolnoma snažnih POSTELJ z opremo, umivalnik, stole in stenske podobe — vse po nizki ceni. — Naslov pove uprava lista pod števil. 4693.

Vogelna HIŠA

velika, v glavni ulici, popolno v sredini mesta, prvovrstni prostor, s trgov. lokali in pritlikju, event. z 1½ orala zemlje, v Celju, naprodaj. — Pojasnila: gosp. dr. JOSIP VREČKO, odvetnik - Celje. 4683

PLETILNI STROJ 5/36 se prodaja za 2500 Din. — Kje, pove uprava lista št. 4707.

DEŽELNI PRIDELKI

naravnega vina in žganje po najugodnejši ceni in prva kvaliteta. — Pojasnila daje Ivan KRAKER ml., Ljubljana - Slomškova ulica 7/III.

Fižol in suhe nobe

KUPI vsako množino FRAN. POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Prim - citre

PRODAM. — Naslov se izve v gostilni MAČEK, Krojaška ulica 8, Ljubljana. 4661

V obšeprometni pis. VERA, Aleksandrova 8, se izve o zelo ugodni prodaji v sredini mesta se nahajajoče

manufakturne trgovine z zalogo in inventarjem in srednje velike železne plošče za napis firme. 4662

Kdor da več

za priporočilo svoje trdke ali podjetja v kakem časopisu, kakor bi bilo to v skladu z uspehom, ki ga je dosegla reklama, naj bo uverjen, da je temu ponajveč vzrok napačno izbran način reklame. Zato je neobhodno potrebno, da se vsak trgovec ali obrtnik, pa tudi vsakdo, ki kaj kupuje ali prodaja, obrne poprej na upravo našega dnevnika in zahteva podrobnih pojasnil in proračun. Stranka si pri tem prihrani trud in stroške in se obvaruje česče večje škode.

MODRA GALICA!

Kmetijski družbi se je posrečilo dobiti en vagon 98/99% modre galice, ki je že dospela. Cena tej galici bo enaka kakor dosedaj, zvišala se bo samo za iznos nove carine s kaldrmino vred, t. j. za Din 1.75 pri kilogramu, tako, da bo stala Din 9.25 za 1 kilogram franko Ljubljana. To sporoča v prvi vrsti udom, katerim je naročitev v zadnjem času morala zavrniti, s pripombo, da naj naročitev nemudoma obnove, obenem pa naj družbi kupnino nakažejo. Nova naročila se še sprejemajo.

Elekromotorje in diname, žarnice »Osram« — »Tungsram« — »Philips«, električne napeljave (najboljši proizvod), lestenice, svetilke in armature, električne števec (švicarski proizvod), električne likalnice in posode, telefone, zvonice in elemente, ves drug električni material kupite najceneje pri elektrotovrdki

KAROL FLORJANČIČ, CELJE.

Postrežba točna! Postrežba točna!

Najmoderneje urejen

PAROMLIN

z velikimi prostori, dnevna izdelava 200 q, v nekem mestu Bačke, se prodaja po ugodni ceni. Vprašati na A. HIRSCHMANN, ČAKOVEC.

TRGOVINA ODON KOUTNY

LJUBLJANA

je zopet otvorena ter se priporoča vsem svojim cenjenim odjemalcem

Uprava konkurzne mase

trdke Odon Koutny, Ljubljana

Proda se 3 HP močan stabilni

BENCINMOTOR 1 in pol HP ELEKTRO-

MOTOR in DESKA STIKALNICA

skupno ali vsako posebej. Skupno lahko služi naprava za električno luč. Naslov pove uprava pod števil. 4685.

NATEČAJ.

Občina Moste pri Ljubljani razpisuje

zgradbo elektrarne,

dobavo in montažo lokomobile 100 HP, elektr. strojev in preureditev obstoječega omrežja. Natančni pogoji se dobe v obč. pisarni v Mostah. Ponudbe je vlagati do včetrši 2. avgusta 1925.

Večja tkalnica v Sloveniji sprejme

v delo več

izurjenih tkalk.

Ponudbe je poslati pod znakom »tkalka« na upravo lista.

OGLAS.

V smislu čl. 128. in 129. Carinskega Zakona se bo dne 21. julija 1925 ob 10. uri dopoldne v magacinu A ljubljanske carinarnice javno prodal 1 kovčeg bitto 41 kg netto 27.500 kg svilenih in polsvilenih mašnih plaščev. Blago je precejeno na 8000 dinarjev. Iz pisarne glavne carinarnice v Ljubljani št. 3618 od 16. VII. 1925.

Uprava Narodnega gledališča naznanja tužno vest, da je članica

ga Minka Lapajne

dne 18. t. m. preminula. Pogreb se vrši dne 20. t. m. ob 17 iz deželne bolnice.

Uprava Narodnega gledališča.

Udruženje gledaliških igralcev naznanja tužno vest, da je kolegica

ga Minka Lapajne

dne 18. t. m. preminula. Pogreb se vrši dne 20. t. m. iz deželne bolnice.

Udruženje gledaliških igralcev.

DRAŽBA

pohištva in obleke. Prešernova 54/III, 20. jul. ob 9. uri.

Kmečko POSESTVO

v dobrem stanju, do 5 orolov veliko, s hišo in potrebnimi pritliklinami ter orodjem, se vzame v najem takoj ali jeseni. - Ponudbe z navedbo najemnine, kraja ter opisom posestva pod »Urejeno posestvo« št. 4614 na upravo.

Velika enonadstropna, skoro

nova hiša

s trgov. in gostilno, v večjem trgu Hrvaške, blizu stajerske meje, se pod ugodn. pogoji PRODA. - Sobe vse parketirane, vse v najboljšem stanju, lep velik vrt in gosp. poslopje. Cena 325.000 Din, potreb. takoj 25.000 Din, drugo na obroke na 6 let (posredovalci izključeni). - Naslov: »Poštno ležeče Vrnica št. 153 pri Varaždinu«.

Oglas.

Sarajevskemu oficirskemu domu je potreben RESTAVRATER od 1. oktobra t. l. Reflektanti naj zahtevajo do 15. avgusta t. l. pogoje. - Kavcija 25.000 D v gotovem novcu ali v drž. papirjih.

Proti škodljivcem na hmelju je Tobačni izvleček z mazavim milom. Z navodilom vred se dobi v drogeriji »SANITAS«, Celje.

Velika delavnica

272 m² v Celju blizu kolodvora tik železnice, se odda v najem za večletno predplačilo, mesečno 2500 Din, pripravno za vsako podjetje. Naslov v upravi pod 4644.

Cenj. občinstvu se najtopleje pripor. brivski sajton
STANKO RELŠIN
LJUBLJANA, Kopitarjeva 1.
nasproti Jugoslov. tiskarne

J. Stjepušin
Sisek
priporoča boljše
tamburice,
strune, partiture in
vse potrebnosti
za vsa glasbila

Tovrniška zaloga
dalmatinskega
portland cementa
pri glavnih zastopnikih za Slovenijo:

Ivan Pestotnik in drug
Ljubljana, Resljeva 3 - Tel. 949
Na vagon! Na posam. vreče!

ARHITEKT
in MESTNI STAVBENIK
Viljem Treo
Ljubljana, Gosposvetska c.
št. 10. - Telef. inter. 103.
Ustanovljeno leta 1850.
Se priporoča za ZGRADBE
vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Električne tvornice Škodovih zavodov v Plznu.

Zastopstvo za Jugoslavijo:
Ljubljana, Selenburgova 7, hiša Jadranske banke.

Dobavljajo: najsolidnejše in najcenejše elektromotorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.

Grade: električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd. itd.

Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani!
Poset inženirja brezplačno na razpolago.

DVOKOLESA, motorji, otroški vozički, pneumatika najceneje! Prodaja na obroke, ceniki franko. »TRI-BUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 4117

NAJBOLJŠE
KRANJSKE KLOBASE
se dobijo v reslavraciji
GROSUPLJE.

Losol katranov preparat proti mrčesu in drugim škodljivcem na sadnem drevju se dobi v drogeriji »SANITAS«, Celje.

Ajda siva
lepo semensko blago in
inkarnat deteljo
nudi najceneje
SEVER & Komp., Ljubljana.

Lep trg. lokal
išče v sredini mesta na prometn. kraju najstarejša cvetličarna Franc Herzmannsky, Prešernova ulica 5. Ponudbe na gornji naslov.

Zahvala. Za premnoge izraze iskrenega sočutja ob prebriski izgubi blage soproge, naše mamice, stare mamice in sestre, gospe

Apolonija Resman roj. Jekler

izrekamo tem potom našo najpriskrnejšo zahvalo. Posebej nas veže dolžnost zahvaliti se p. n. g. domačemu župniku, g. dekanu in ostalim gg. duhovnikom, g. zdrav. svetniku dr. Jelovšku za skrbno zdravljenje, pevskemu društvu »Sloga« iz Radovljice za priskrbo žalostinke, vsem, ki ste jo tolažili v kratki bolezn in vsem, ki ste jo številno in častno spremlili na njeni zadnji poti.

Gorica pri Radovljici, dne 16. julija 1925.

Za vse dokaze blagodejnega sočutja ob smrti naše nenadomestljive mame, gospe

Apolonije Verbič

izrekamo iskreno zahvalo.

Ljubljana, dne 18. julija 1925.

Dr. Karl Šavnikovi.

Vila v Ljubljani

se vzame v najem s 4 ali več sobami ter vsemi pritliklinami vred. - Ponudbe pod »Vila« št. 4569 na upravo.

Prodaj po nizki ceni
veliko dvonadstropno
HIŠO

v Celju blizu kolodvora, tik železnice, samo spodnjega prostora 480 m², prostori so prazni ter kupcu takoj na razpolago. Reflektanti naj se blag. obrniti na lastnika Ig. Toplak, Celje - Breg 14.

Salojdin, Sulikol, Hiper-mangan so preizkušena sredstva proti oidiju, itd. natrti. Z navodilom vred se dobi v drogeriji »SANITAS«, Celje.

SUHE GOBE

rast 1925

zdravilna zelišča
kakor lapuh, jelenov jezik, srčno moč (korenine), lipovo cvetje, arnika cvetje, spodleskovo seme, beladona perje itd.

kupuje
V. H. Rohrmann
Ljubljana,
Sv. Petra nasip 27
(za vodo).

LOKOMOBILI

Wolf-Lanz do 600 HP tovarniško novi ali generalno popravljani s tovarniškim jamstvom tudi v najem
motorji na sesalni plin,
Diesel - motorji
brez kompresorja,
motorji na surovo olje.

Generalno zastopstvo
tovarna za motorje
DARMSTADT
mlinski stroji,
transmisije.

Poglejte naše skladišče!
Plačilne polajšave.
Kompletna montaža.

Brača Fischer d. d.
Zagreb, Pantovčak 1 b.

Traverze

vseh dolžin in velikosti so ugodno naprodaj. - Vprašaj se pri STAVBNI DRUŽBI D. D., Ljubljana, Levstikova ulica št. 19. 4605

čevlje

NA OBROKE
dobite proti jamstvu pri
tvdki M. TREBAR
Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.

Stric mu je bil prvi pacijent,

bli je pismonoša, ki je še izan mlada vlačil seboj kurja očesa, velika kakor pošne znanke in ki so mu jih tovariši pečatili s močno pokovanimi petami, da je glasno stokal in izgubil sicerne veselje do svojega poklica. Ko je zopet nekaj kaj zdale volje kretal iz službe domov, ga je srečal Nohrex Burgit, ki mu je s obrzno razburl bolščine ter mu ponudil nekaj obližev za kurja očesa Burgit s besedami: »Dni mali obliž na kurja očesa na prstih, velikega pa na otrdelo kožo na podplatu, pa ti bo v par dneh pomagano. Nato si noge pridno noguj s umivanjem nog v burgitovi kopeli za noge, da se nadična kurja očesa ne povrnejo več. In so izdelki Burgit strica doljansko rešili njegovih mušiteljev tako temeljito, da se sedaj kot star mož sluzi in mu ne dela težav stopanje po stopnicah gor in dol.

To uspešno izlečenje pred 18 leti dokazuje točen učinek Burgita, sredstvo proti kurjim očesom, sredstva, ki bo tudi današnji čas presenetilo vankoga na tem slu trpečnega, ako si v lekarni ali drogeriji nabavi Burgit. Zahtevajte nepogojno pristne izdelke Burgit. Vanka boljše zadevne prodajalnice jih ima. Ako bi pa kdaj pošle, kar se pri velikem povpraševanju lahko zgodi, se izplača, da groste še v kako drugo prodajalnice. Vse to potrjuje tudi nastopi zdravniški izvidi: »Vaš Burgit sem v treh slučajih porabil s popolnim uspehom. Tehnično in farmacevtsko je izborna sestavljena ter je vasko operativno odstranjevanje kurjih oči nepotrebno, učinek je pa dolgotrajnejši. Rastati, medicinski svetnik dr. Compter.

Cene za dvojne zavojčke:
Burgit-obliž za kurja očesa Din. 9.-, Burgit-obliž za podplatu Din. 12.-
Burgit-kopel za noge Din. 19.-, 12 dvojnih zavojčkov kopeli za noge Din. 100.-

Burgit d. z. o. o., Freilassing, Bayern.

Važno! Shranite! (Nadaljevanje sledi 7.)

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski pisatelj Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Deseto poglavje.

Sedemindeseti vzporednik.

Osem dni potem, ko je objadral rtič Pilares, je zavezil Duncan s polno paro v Talcahuanski zaliv, ki je dvanaest milj dolg in devet širok. Vreme je bilo krasno. Nebo se v tej deželi ne pooblači od novembra do marca, južni vetrič pihlja neprestano vzdolž ob obali, ki jo varujejo mogočne Ande. Na povelje lorda Glenarvana je John Mangles zavezil čisto h kraju otoka Chiloe in neštevilnih drugih ostankov nekdanje celine. Bruno, lemez, kos lesa, ki ga je obdelala človeška roka, bi lahko spravl Duncan na pravo sled ponesrečencev; toda ničesar niso videli, in jahta se je zadržala v talcahuanskem pristanu, dva- inštrideset dni potem, ko je bila zapustila meglene clydske vode.

Glenarvan je dal takoj spustiti čoln v morje in se izkrcal s Paganelom pod pristaniškim nasipom. Učeni zemljepisec je namreč hotel porabiti ugodno priliko in poskusiti svojo španščino, ki se je bil tako pridno učil; na njegovo neizmerno začudenje ga domačini niso in niso mogli razumeti.

»Izgovor še ni pravi,« je dejal.

— Pojdiva k karinskemu uradu, je odgovoril Glenarvan.

Tam so jima s par angleškimi besedami in z zgovornimi gestami dopovedali, da je angleški konzul v mestu Concepcion, približno uro vožnje naprej. Glenarvan je z lahkoto našel dvoje iskrnih konjčev, in kmalu nato sta s Paganelom zdrdrala skozi glavna vrata velikega mesta, ki ga je bil ustanovil genialni, podjetni Valdivia, Pizarrov pogumni tovariš.

Kako daleč je od svojega nekdanjega sijaja! Domačini so je često izropali, leta 1819. tudi zažgali, opustošili, uničili. Obzidje je še črno od plamena pustošenj. Sedaj je štel mesto komaj osem tisoč duš. Talcahuano ga je že čisto spodrinil. Pod nogami lenih prebivalcev so se ulice spreminjale v travnike. Nobene trgovine, nobene delavnosti, nobenega življenja! Mandolina se je oglašala z vsakega balkona, hrepeneče pesmi so uhajale iz zastrtihi oken. Concepcion, nekdanje mesto mož, je postalo selišče žena in otrok.

Glenarvanu ni bilo nič kaj na tem, da bi iskal vzroke tega propadanja, čeprav je Jakob Paganel parkrat namignil. Ne da bi zamudil le trenutke, se je podal h gospodu Bentocku, konzulu Nj. Veličanstva kralja angleškega. Ta gospod ga je sprejel zelo uljudno in obljubil, potem ko je bil izvedel zgodbo o kapitanu Grantu, da bo poizvedoval po vsem obrežju.

Na vprašanje, če se je trojambornik Britanija razbil ob čilski ali aravkanski obali, mu je odgovoril, da take ali podobne vesti ni dobil ne on ne kdo drugi od njegovih drugorodnih tovarišev. Glenarvan se ni dal oplašiti. Vrnil se je v Talcahuano in pričel s pozvedovanjem. Štedil ni ne s povpraševanjem, ne z denarjem: svoje zaupnike je poslal po vsej obali. Vse zaman! Še tako natančna poizvedovanja pri obrežnem prebivalstvu so ostala brezuspešna. Koncem koncev so morali priznati, da po razbiti Britaniji ni nobenega sledu.

Glenarvan je tedaj pojasnil ostalim, da se je poizvedovanje ponesrečilo. Mary Grantova in bratec nista mogla skriti svoje žalosti.

Šesti dan po Duncanovem prihodu v Talcahuano so bili zbrani vsi popotniki v kajuti. Lady Helena je tolažila otroka ne z besedami — kaj bi jima neki mogla reči? — ampak z ljubeznivostjo. Jakob Paganel je vzel vnovič v roke dokument in ga razmotrival z največjo pažnjo, kakor da bi mu hotel

iztrgati novih skrivnosti. Tako ga je ogledoval že več kot celo uro, ko ga je Glenarvan povprašal:

»Paganel, na vašo bistroumnost se zanesem. Ali je razlaga, ki sem jo podal, zmotna? Ali je smisel teh besed nerazumljiv?«

Paganel ni odgovoril. Premišljeval je dalje. »Ali se motimo mogoče glede domnevanega pozorišča nesreče? je povzel Glenarvan. Ali se ne vrine ime Patagonija vsakomur, pa naj bo še tako malo prebrisan?« Paganel je molčal še naprej.

»No in navsezadnje, ali nam ne priskoči na pomoč ime Indijane?«

— Brez dvoma, je pritrdil Mac Nabbs.

— Če je torej tako, ali ni nad vsak dvom vzvišeno, da so ponesrečenci, ko so pisali te vrstice, pričakovali, da jih vjamejo Indijanci?

— Tukaj vas pa moram prekiniti, dragi lord, je končno odgovoril zemljepisec, in če so vse vaše domneve upravičene, ta zadnja vsaj ni, prav gotovo ne.

— Kaj hočete reči? je vprašala lady Helena, medtem ko so se vseh oči uprle v učenjaka.

— Reči hočem, je odgovoril Paganel počasi in s poudarkom na vsaki besedi, da je bil kapitan Grant že tedaj vjetnik Indijancev, ko je pisal listino. Dokument ne dopušča nobenega dvoma o njegovem položaju.

— Pojasnite nam, pojasnite, gospod je prosila miss Mary.

— Kaj lažjega kot to, draga Mary; namesto da čitamo v dokumentu bodo vjetniki, čitajmo so vjetniki, in vse je jasno.

— To ni mogoče! je vzkliknil Glenarvan.

— Ni mogoče? In zakaj ne, plemeniti prijatelj? je vprašal Paganel z nasmehom.

— Ker so mogli vreči steklenico v morje le tedaj, ko se je ladja razbila na čerch. Odtod sledi, da se stopinja zemljepisne širine in dolžine ne more našati drugam kot na mesto, kjer se je ladja potopila.

Naročite pri Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani Ljudske knjižnice
19. zvezek: »Kazan, Volčji pes.« Cena broš. Din 18.—, vez. Din 30.—
20. zvezek: »Kralj gor.« Cena broš. Din 18.—, vez. Din 30.—

Univ. docent in primarij
DR. IVAN MATKO

naznanja, da izvršuje presvetljavo,
slikanje in zdravljenje z Roentgeno-
vimi žarki (Heliopan aparat) ob običajnih ordinacijskih urah.

Telefon 357. :: Maribor, Slovenska ul. 4.

Tovarniška zaloga pohištva

od najfinejše do najprostejše opreme
po izredno znižanih cenah se dobi pri

ANDREJ KREGAR, tovarna pohištva

St. Vid
nad
Ljubljano
nasproti
kolodvoru
Vižmarje

NAJBOLJŠA

„PUCH“ KOLESA

dobite po zelo ugodnih cenah edino le pri

IGN. VOK, LJUBLJANA, Sodna ul. 7

Za izvrševanje vseh izvoznih, uvoznih in tranzitnih
carinskih manipulacij se priporoča

DRAGOTIN ŠTRUCELJ

carinski posrednik

Ljubljana, Dunajska cesta 33/I (Balkan).

Informacije o železniških, carinskih in tarifnih zadevah
brezplačno. Intervencije in reklamacije najkulantneje.
Zmerne cene! Zmerne cene!

Kupujte samo prvovrstno

domačo svinjsko mast

znamke **J. P.** Lastni izdelek trdke

Janko Popovič v Ljubljani

Najnižje dnevne cene! Solidna postrežba!
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kilogramov

STROJI ZA PLETENJE

Flach-Rund-Links-Links in Jackard
za ročni in strojni pogon

SPULMASCHINE za strojni in
RAUMMASCHINE RUNDSTÜHLE nožni pogon

IGLE in deli strojev za vse sisteme in
inote vedno na skladišču pri

ALFRED KOZMA, OSIJEK

Zupanijska ulica šte. 42.

Glavni zastopnik tehniške poslovne za industrijo strojev za pletenje
Felix Lederer, Wien

ŽIMNICE

Nove peči!

modroce, posteljne mreže,
železne postelje (zložljive),
otomane, divane in druge
tapetne izdelke, dobite
najcenejše pri **RUDOLFU**
RADOVANU, tapetniku —
Krekov trg šte. 7 (poleg
Mastnega doma). 4525

iz železne pločevine. Velik
prihranek na kurjavi! Dnev-
no se porabi samo za 1 Din
kurjave! — Za 1 Din gori
6—8 ur. Naročite tako peč
pri **DRAGOTIN KOROŠEC**,
Rečica ob Paki, ter prilo-
žite 2 Din za odgovor in
pojasnilo. Peč je interesen-
tom na vpogled. 2960

15 letno jamstvo

Svetovno znani naj-
boljši šivalni stroj je
edino le **Stöwer**
za rodbinsko in obrtno
rabo.

ZALOGA
L. BARAGA, LJUBLJANA
SELENBURGOVA ULICA 6/I
Telefon šte. 950.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

na najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in
zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Po-
sojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva i. t. d.
— Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379

mesini tesarski mojster

Telefon št. 379

Ljubljana, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja
hiše, vile, tovarne, cerkve in zvoniki; stropi, razna tla,
stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.
Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov.
Parna žaga Tovarna furnirja

Slavnemu občinstvu dajem na znanje, da sem zaradi več-
jih zalog domačih vin iz lastnih goric, cene vinu splošno znižal
in iste nastavl od 10 Din višje. — Isto tako sem znatno znižal
cene pri jedilih in sobah, o čemer se lahko vsakdo s svojim
obiskom prepriča.

Uljudno se priporočam za obilen obisk, ter zagotavljam
najboljšo in solidno postrežbo.

JOSIP ŽUMER, hotelir
CELJE, Glavni trg.

RAZPIS.

Zupanstvo trga Središče ob Dravi razpisuje ofertno
licitacijo za prodajo

občinskega mlina in žage,

s stiskalnico za olje, stanovanjsko hišo, gospodarskim poslopjem,
vrtom in travnikom.

Pogoji so na vpogled med uradnimi urami v občinski pisarni.
Pismene ponudbe v zaprtih kuvertah z naslovom:

»Ponudba za nakup občinskega mlina in žage v Središču ob Dr.«
je vložiti najkasneje do vstetega 31. julija 1925 do 17. ure.

Zupanstvo občine trg Središče ob Dravi
dne 30. junija 1925.

SVETOVNOZNANI
1^a PORTLAND CEMENT

znan pred vojno na svetovnem trgu pod imenom
„Lengelfelder cement“ Mojstrana-Dovje

Analiza

tu- in inozemskih uradnih preiskuševališč je ugotovila, da spada
med najboljše vrste cementa v državi.

Konkurenčne cene.

Naročila sprejema in daje informacije.

Prodajni urad

»Portland cementa Mojstrana«

Ljubljana, Jadranska Podunavska banka.

Oglas v „Slovencu“ ima vedno uspeh!

V
O
I
K
A

V
O
I
K
A

Najboljši in najcenejši.

PREPRIČAJTE SE!

Prodajalna: Krekov trg 10/I

Ugodno se prodaja:

Parni kotel (Heissdampfessel) 10 m³, 0.5 atm.,
skoraj nov, popolnoma kompleten.

Prevozna kurilna rešetka (Treppenrostvorfeu-
erung) za žagovino in slabše kurivo, skoro nova.

2 elektromotorja za vrtilni tok, 220 volt, in sicer
za 18 in 20 K.S.

Ponudbe pod šte. 798 na:

Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

**Skoro zastoj se prodaja veliko
posestvo,** 1 uro od železniške postaje

Trbovlje, na Dobovcu, nova enonadstropna hiša z
eternitom krita, 14 metrov dolga, 9 metrov široka,
hlev za 20 glav živine, kozolec 7 stantov, svinjaki
zidani, zraven še stara hiša s kletmi, 25 jehov smre-
kovega in bukovega gozda, debelost srednja, naj-
lepša rast, 20 jehov travnikov, 15 jehov njiv, velik
sadosnik z več sto drevesi, poln kozolec sena.
1 mlatilnica, 1 lesena brana, več sodov za sa-
1 mlin za sadje, 2 pluga, dječec,
2 čistilnici, več vozov, vel. močna presa,
1 slamočesnica, različno orodje, in povrh še 7 glav
3 železne brane, lepe gov. živine.

vse skupaj samo za **Din 250.000**—, ali
se zamenja za hišo v kakem mestu.

Vpraša naj se v Ljubljani »TEXTILIA«, Krekov
trg 10, ali v Celju, Glavni trg 16.

Obleke

najboljše najcenejše v največji
izbi ima

J. Maček

Ljubljana

Aleksandrova 12

Ing. Rudolf Treo

stavebenik

sodnijsko zapriježani izvedenec

Ljubljana

Gospodarska cesta šte. 12/II.

25 letna praksa

Izdeluje načrte, proračune, cenit-
ve in prevzema vsake vrste stavb.
Med mnogošt. izvrš. stavb napra-
vili: cerkve v Prečni, Zaplazi, Smi-
hel, Šumperk, Podgradit, prezid-
ava hiše Souvan, Mestni trg itd.

Persil v Kotlu

Enkrat kuhati
in snežnobelo
perilo

Dalekosežne pooblastitve
ima je pralnega postopanje
Tovarna Viljem Brauns Celje.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 10

(v lastni palači vis a vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno-čepkovnega urada za Slovenijo šte. 11.945, v Zagrebu šte. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLEJ.

Kapital in rezerve skupno nad **Din 15.000.000**—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje
in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge
na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.